47ՐԴ ՏԱՐԻ ԹԻՒ 799 Կ. ՊՈԼԻՍ ԵՐԵՔՇԱԲԹԻ 3/16 ՓԵՏՐՈՒԱՐ 1904 30 ԶԻԼՔԱՏԷ 1321 — 3 ՇՈՒՊԱԹ 1319

Journal Arménien
MANZOUMÉ-I-EFKIAR
Grand' Rue de la S-Porte,
CONSTANTINOPLE

ՏԷՐ ԵՒ ՏՆՕՐԷՆ
ՅՈՎՀԱՆՆԷՍ Ֆ. ԳԱՅԷՐԵԱՆ
ՈՐՈՒ Կ'ՈՒՂՂՈՒԻ ԱՄԷՆ ՏԵՍԱԿ ԳՐՈՒԹԻՒՆ

ԽՄԲԱԳՐՈՒԹԻՒՆ
38, Պոյաճ Ալի Մասասէրի, 38

Խմբագրութեան ուղղուած գրութիւններ եւ չեն արուիր։

Մանզումէյի Էֆքիար

ՀԱՅԱԹԵՐԹ ԱՌԱՒՕՏԵԱՆ

ԱԶԳԱՅԻՆ, ՔԱՂԱՔԱԿԱՆ, ԳՐԱԿԱՆ, ԳԻՏԱԿԱՆ ԵՒ ՏՆՏԵՍԱԿԱՆ

منظومهٔ افکار
ارمنیجه یوی وسیاسی غزیتهدر
صاحب امتیازی : اوهانس قریب
اداره خانهسی : باب عالی جادهسنده نومرو ۳۸

ԲԱԺԱՆՈՐԴԱԳՐՈՒԹԻՒՆ

	Տարեկան	Վեցամսեայ
Պոլսոյ համար	80 գր.	50 գր.
Գաւառներու համար	108 »	60 »
Արտասահմանի համար	25 ֆր.	13 ֆր.

ՅԱՅՏԱՐԱՐՈՒԹԵԱՆ ՊԱՅՄԱՆՆԵՐ
Մէկ անգամի համար, տողը 5 գրուշ,
Մէկ անգամէ աւելի ծանուցմանց համար մասնաւոր պայմաններ։

10 ՓԱՐԱ — ՊԱՏԿԵՐԱԶԱՐԴ "ՄԱՆԶՈՒՄԷ,, ԿԸ. ՀՐԱՏԱՐԱԿՈՒԻ ԱՄԷՆ ՕՐ ԱՌՇԱԼՈՅՍԻՆ — 10 ՓԱՐԱ

ԷՊՔՍՏՔԸ

(ՄԵՐ ԲԱՐԲԵՐԷՆ)

ԵԹԷ կարելի ըլլար և կամ անուշտ ներելի, երկու տարբեր մեկնութիւններով, երկու տարբեր իմաստ տալ չպիտի վարանէի խորագիրս կազմող այդ բառին, ըմբռնումի տեսակէտով, աւանդական, հին ժամանակներէն՝ մինչեւ մեր օրերը։

Հաւատքը՝ տակաւին ո՛չ այնքան հին դարերու մէջ՝ առաջնորդը, հիմը համարուած էր կեանքին, ուրկէ դուրս՝ ոչի՛նչ կ'ըմբռնէր, ուրկէ անդին՝ գաղափար չունէր ժողովուրդը։ Հաւատքը իր կեանքի շաւղին մշտավառ, շղղուն լուսատուն էր, առանց որուն խաւար պիտի դառնար ամէն կողմ, ամէն բան, ու խաւարին մէջ ապրիլ՝ չէ՛ր անուշտ կարելի։

Ներկայ դարուս մէջ սակայն, բոլորովին սեղմ, անձուկ, բոլորովին հակասական վիճակ մըն է որ ունի հաւատքի ըմբռնումը մեր մէջ։ և ահա ասկէ՝ թեթեւ, սին ու մին գաղափարներով սնած, ճղճիմ այն սերունդը, որ սկսած է յառաջ գալ ու բազմանալ հեղհեղէ, գործելով իր դերը, ազդելով մաքերու ու սրտերու վրայ, տարիներու յաջորդական ընթացքին մէջ։ Գոնէ այս հանգուցումը կուտան մեզ կրօնքի երեւոյթներու արդի ո՛չ մխիթարական կացութիւնը, ուրկէ թեւադրուած՝ կը բերուինք այս մտածումներուն։

Դիտական աշխարհին օր ըստ օրէ բրած յառաջացումին, զարգացումին ու ծաւալումին վերագրեն թերեւս շատեր՝ իրաց ներկայ վիճակը. է՛, այն ատեն, ինչքան մակերեւութային, և ինչ կողմնակի, սեթեւեթ մատնում մը պիտի ըլլար սակայն։ Այդպէս պէտք է ըմբռնուի, կամ այդ կը կարծուի նպաստակը՝ բնական օրէնքներու ճանաչումին։ Երբե՛ք։ Դիտութիւնը, ընդհանրապէս, ոչի՛նչ կրնայ պակասցնել, ոչի՛նչ թեթեւցնել Հաւատքէն։ Ջան մըն է անիկա պարզապէս, որուն փայլուն ճաճանչները կ'երթան երկարիլ դէպի այն հարիզոնը, որուն վերեւէն պիտի չողայ պայծառը Անըմբռնելիին։

Դիտութիւնն է դարձեալ որ կը փարատէ մէջը տարակուսում, տարտամ, կո՛յր հաւատքին։ ա՛ն է որ կը ղօրացնէ գաղափարականին ու վերացականին դէմ՝ հաստատակամը, դրականը, ու վերջապէս անո՛վ է որ կ'ըմբռնենք ու կ'որոշենք ի՛նչ որ կայ խարխափուն, ի՛նչ որ կայ թիւր ու երեւութական՝ մեր հաւատքի ըմբռնումին մէջ։

Առանց հաւատքի ապրուած կեանք մը չպիտի նմանէր նաւու մը՝ որ ղեկ չունի, մերթ կը ծիպ հանդարտիի, մերթ կը տատանի ալեկոծ ու մերթ կը քշուի՝ հոսանքներուն խաղալիք։ ուղղութիւն չունի անիկա, չդիտեր թէ ո՛ւր կը դիմէ։ և այս տեսակ կեանք մը կ'արժէ՞ մի թէ ապրիլ։ կեանք մը անգիտակից, կեանք մը՝ որ նպատա՛կ չունի մէկ խօսքով։

Երեւոյթները տակաւն, որ կ'անցնին մեր կեանքին ամբողջ տեւողութեանը մէջ, զարմանալի հակադարձութիւնով մը, հեգնոտ շարժումով կէց մը կուտան կը շրջեն ի՛նչ դալափար, ի՛նչ համոզում որ ունինք գիտութեան՝ հաւատքի ըմբռնումին վրայ ընելիք բարերար ազդեցութեանը մասին, զարդելով մեր առջեւ ա՛յն տեսակ պատկերներ, որոնք պատճառ կ'ըլլան որ պահ մը կանգ առնենք մեր խորհրդածութիւններու սա՝ ճամբուն մէջ, ու խոհուն անդրադարձութիւնով մը դիտենք քիչ մըն ալ թէ անոնք ո՛րքան պիտի կրնան արդարանալ, օրուան կեանքին մէջ պատահած իրողութիւններուն առջեւ։

Արդա՛րեւ զարմանալի։

Մինչ մենք գիտութեան կամ զարգացումին դրեւագին է որ կ'ընենք հ՛ն, անդին սակայն, քիչ զարմանքով չէ՛ որ ականատեսը կ'ըլլանք մէկէ ասելի այն պարագաներուն, որոնց մէջ կը տեսնենք թէ հաւատքին գիտակցութիւնը ո՛րքան անհամեմատ կերպով մեծ է ամիկին՝ քան զարգացած դասակարգին քով։ Չենք կրնար ուրանալ ասիկայ, չէ՞։

Անհաւատութիւնը, այսօր, գիտութեան յառաջացումին անբաժան, զուգընթաց երեւոյթ մը սկսած է դառնալ, որուն ծայրը, չեմ կրնար երեւակայել իսկ թէ, ի՛նչ մեծ անդունդներ, ի՛նչ անխուսափելի անկումներ է որ կը սպասեն։

Մտածելու այս կերպը կանխակալ ըլլալու ընդունելը չունի երբեք, ներկայ երեւոյթները դատելու չափ կարողութիւն և ո՛չ շատ հեռի ապագայի մը մասին գաղափար մը կազմելու հեռատեսութիւն մը պիտի բաւէին հաստատելու իսկոյթիւնը, մեր ըմբռնած տեսակէտին։

Նախապաշարո՛ւմ, դիտած է երբեք ո՛րքան ժամացած է և ո՛րքան յաճախակի սկսած է դառնալ գործածութիւնը այս բառին՝ մեր օրուան կեանքի իրողութիւններուն մէջ։ Գաղափար մը, որ ո՛չ մէկ կերպով արդարացի՛ ըլլալէ զատ, յաճախ թեւադրութիւնն է անիկա տեսանելի, որպէսզի միաքերու, որոնց ցափուռքները ծաղրելու, ձաղկելու առիթը քիչ անգամ չէ՛ որ կ'ունենանք։

Նախապաշարում բաւ ունինք մեր շրջունքին ծայրը ամէն պատահական այն երեւոյթներուն առջեւ, որոնց մէջ Հաւատքին գիտակցութիւնը աւելի՛ շեշտուած, աւելի՛ ծայրայեղ վիճակի մըն է հասած, որ դարձեալ դատապարտելի ոչի՛նչ կրնայ ունենալ իր մէջ, ընդհակառակը։ Դատապարտելին մենք չենք ըլլար երբ այսօրինակ առիթներու մէջ հեգնական ժպիտ մը անխուսափելիօրէն կուգայ թառիլ մեր դէմքին վրայ։

Բարեգործական անունովը—որ ա՛յնքան հեշտ է մեր ականջին—եղած ամէն թելադրութիւն, ամէն շարժում ի՞նչ բանի արդիւնք ըլլալ կը կարծէք, չէ՞ մի որ Հաւատքն է որ տուն կուտայ այդ ամէնուն, անդուլ զսպանակը՝ մարդասիրական բոլոր բարի արամադրութիւններու, գործօն թելադրիչը՝ բաբախող, տաք ամէն ազնիւ սրտերու։

Սէ՛րն է որ կը ծնի Հաւատքը, Սէրը՝ առանց որուն գործունէութիւն չը կայ, կեա՛նք չկայ, և հետեւապէս Հաւատքի զգացումը պէ՛տք է որ ունենայ իր անմիջական ազդեցութիւնը մեր կեանքին մէջ, պէ՛տք է որ ամէն սիրտ բաբախէ անոր գաղափարին մեծութեանը առջեւ։

Ինչո՞ւ սակայն այսքան երկարէի խորհրդածութիւններու սա շարքս, երբ կ'ուզէի բացատրել թէ ռամիկին բաբախող սրտիկը ո՛րքան տաք, որքան բաբախուն է Հաւատքին վեհութեանը, բարձրութեանը առջեւ և թէ ո՛րքան մեծ է ազդեցութիւնը անոր՝ իր կեանքին մէջ։ Պիտի բաւէր միայն յիշել պարագայ մը՝ զոր դեռ անցեալ օր դիտեցաք առիթը ունեցայ։

Վերջին Խաչի տօնին էր, աղքատ, խուլ և խօսելու դժուարութիւնը ունեցող պատանի մը—14-15 տարեկան—ներկայացուցեցաւ, որուն Արմաշ ուխտագնացութեանը համար մասնաւորներէ հանգանակութիւն կ'ընէին։

Այդ օրէն ի վեր, դեռ անցեալ օր, այդ խուլ ու թոթով, խեղճ տղան մեզմէ անցած միջոցին, երախատրական զգացումէն կ'երեւի մղուած՝ երկրորդ անգամ ալ առաւ մեր դուռը, այս անգամ զուարթ, ժպտուն, խնդուտ դէմքով մը։ Փոփոխութիւն մը, դժբաղդաբար չէր տեսնուէր սակայն խե՛ղճ տղուն թէ՛ խօսելուն և թէ՛ լսելուն մէջ։ Նոյն թոթովը, նոյն հարմն էր ելեալ։

Բուռն հաւատքը՝ հեշտ՝ ուղեցի փորձ մը ընել, դիտելու համար թէ ի՛նչ հաւատք ունէր այդ մանչն, և ի՛նչ կարծիք՝ հիւանդութեանը նկատմամբ։

Ահա՛ւասիկ տղուն պատասխանը, որ ինքնին փայլուն ու ցոլացիկ արտաբերումն էր իր ներքին զգացումներուն վճիռ անկեղծութեանը։

Երրորդ անգամ ըլլալով կը պօռայի։

—Ի՞նչպէս Կարպիս, կատարեցի՞ր ուխտդ, օգուտ մը տեսա՞ր։

Տղուն դէմքը երախտագիտական զգացումին զարթնումէն կա-կարմիր կարած և յուզումին ասատութենէն լեզուն բերնին մէջ կարծես ա՛լ աւելի ծանրացած ու թանձրացած՝ սա՛պէս պատասխանեց,

—Փա՛ռք Աստուծու, ուխտս տաարեցի, Աստուած ալ նայեցաւ... տե՛ս, առանձնս հիմա բացուած է... աղուոր աղուոր տը լսեմ տոր, հազա՛ր փառք...։

Լեզուիս համար ինծի տահա օխտը տարի պիտի թաս ըսին, պիտի երթամ իճեպլահ, մե՛ծ է զօրութիւնը Աստուծուս...։

ՎԱՀԱՆ ՅՈՎՀԱՆՆԷՍԵԱՆ

ԱՍԿԷ ԱՆԿԷ

ՔԱՆԻ ՄԸ ԽՕՍՔ ԵՐԿԱՐԱԿԵՑՈՒԹԵԱՆ ՄԱՍԻՆ

Կենդանիներու կեանքի տեւողութիւնը կը տարբերի իւրաքանչիւր տեսակին հետ։ Միօրեայ միջատներէն՝ թիթեռնիկը քանի մը ժամ կամ քանի մը օր միայն կ'ապրի, թռչուններէն՝ ագռաւը 100 տարի, կարապը՝ 300։ Ժողովրդական զրոյցի մը նայելով՝ Ֆոնթէնպլոյի ձկնարաններուն ծածանները Ֆրանսուա Ա.ի ժամանակէն են ասդեր, ըսել է թէ իրենց գոյութեան չորրորդ դարը թեւակոխած են։

Մեր օրով մարդուս կեանքի տեւողութեան միջինը 45 տարուան կը հասնի, ժամանակէն երեւելի դրագէտ մը այս մասին իր գաղափարը հետեւեալ իմաստալից տողերով կը բացատրէ. «Մարդս, կ'ըսէ, մինչեւ 45 տարեկան՝ իր կեանքին եկամուտը կ'ապրի, իսկ անկէ անդին՝ իր դրամագլուխովը»։

Ինչպէս ամէնուս ծանօթ է, Մաթուսաղա 969 տարի ապրեր է և ուրիշ հրեայ նահապետներ դրեթէ նոյնպիսի պատկառելի տարիքի մը հասեր են. բայց շատ հաւանական է թէ այն ժամանակուան տարիները հիմակուան տարիներուն, այսինքն 365 օրուան, չէին համապատասխաներ, որով անկարելի է այսօր անոնց կեանքի տեւողութեան վրայ որոշ գաղափար մը կազմել։ Միւս կողմէ հակասական չէ՞ք գտներ Ս. Գրքի վկայութիւնը, ի մասին Մաթուսաղայի երկարակեցութեան, երբ բաղդատէք զայն Դաւիթ Մարգարէի Սաղմոսերգութեան հինգերորդ գլուխին, ութներորդ և իններորդ համարներու հետ, ուր յիշեալ կրօնքի, մեծ բանաստեղծը սիրուն տողերով կ'ողբերգէ իրեն ժամանակէն մարդկութեան կեանքի կարճութիւնը, ըսելով.

«Ժամանակ ամաց մերոց անդադար «որպէս տարդի և թիւ աւուրց ամաց «մերոց ի նոսա եօթանասուն ամ։

«Ապա թէ առաւել եւս ուխտուն ամ, «և որ ինչ աւելի է քան զայն՝ ցաւօք «և հեծութեամբ։»

Եթէ աւելի մերձաւոր անցեալի մէջ ապրող հարիւրամեաները աչքէ անցընելու ըլլանք, պիտի տեսնենք թէ ասոնցմէ և ոչ մէկը կրցեր է 200 տարի ապրիլ։

Հետաքրքրութեան համար յիշենք անոնցմէ մէկ քանիին անունները։

Հենրիկոս Եէնքինս Անգլիացին 169 տարի ապրած է. այս մարդը իր 100րդ տարիքէն յետոյ, կրցած է ամենաբարեւոր հոսանքի մը հակառակ ընթացքով լողալ։

Կիւրկէր Տանկլաս Գերմանացին 120 տարի ապրած է. 85 տարեկան հասակին մէջ երրորդ անգամ ամուսնացաւ, 8 զաւակ ունեցած է։

Սքրինկիթըն Նորվեկիացին 160 տարի ապրած է. մեռած ատեն թողուցած է 103 տարու անդրանիկ և 9 տարու զաւակ մը։

Տոքթ. Ֆրանսուա Տիւֆուռնէլ Գաղլիացին 101 տարեկան էր երբ ոտքը կոտրեցաւ։ Նաբոլէոնին ներկայանալու պատիւին արժանացաւ 112 տարեկան եղած ատեն. ուրեմն տարի յետոյ, 120ը թեւակոխած էր, երբ կնքեց իր մահկանացուն։

Բոլիթիմէն վիրաբոյժը 140 տարի ապրած է. իր մահուան նախորդ օրը ամենայն յաջողութեամբ կատարած է վիրաբուժական կարեւոր գործողութիւն մը քաղցկեղէ վարակուած ճնշոյ մը տարիներուն վրայ։

Վերոյիշեալ երեւելի անձերուն կենսագրութեան վաւերականութիւնը, հակառակ իր նորութեան՝ կարելի չէ լիովին երաշխաւորել, քանի որ չունինք գրական ապացոյցներ. և մանաւանդ թէ երկարակեացները, ընդհանրապէս, հետաքրքիրներէն զարմացում խլելու համար, տարիքնտ երեւալու յաւակնութիւնը ունին. կամ թէ ամենք ծերութեան պատճառով յիշողութիւններն կորսնցնելով, երբեմն կը պատմեն այնպիսի իրողութիւններ, որոնց ո՛չ ականատես և ոչ ալ ժամանակակից եղած են։

Հակառակ այս բացառիկ պարագաներուն, պէտք է ընդունինք առանց վարանելու թէ ինչպէս հին ատենները, նոյնպէս և մեր օրերը գոյութիւն ունեցած են երկարակեացներ, որոնք մինչև 120 տարի ապրած են։

Արդ, եթէ անոնց մէկ քանիին կեանքը մօտէն ուսումնասիրելու ըլլանք, պիտի տեսնենք թէ իրենց ապրելու կերպին մէջ մեր մասնաւոր ուշադրութիւնը գրաւող բան մը չի կայ։ Անոնց մեծագոյն մասը մեզի նման թէ՛ մտաւորապէս և թէ՛ մարմնաւորապէս յոգնեցուցած է իր տնէր, անխիղճ գործածած է ոգելից ըմպելիներ և ծխախոտ, մէկ խօսքով հետեւած է առօրեայ կեանքի բոլոր պայմաններուն։

Հետեւաբար ինչ ընելու է շատ ապրելու քաղդին արժանանալու համար։

Երկարակեցութեան միակ ու բացառիկ պայմանն է չափաւորութիւն ամէն բանի մէջ և ճշտապահութիւն առողջապահի օրէնքներու, որ կը կայանայ օդի, լոյսի, ջերմութեան, ըմպելիքի, անուշդի, մարզանքի, բնական պէտքերու կանոնաւոր ու յարատեւ կիրառութեան մէջ. ուրիշ կերպով կարելի չէ երկարակեցութիւն ձեռք բերել։

Ժուլիենիի աղբիւրը ի վաղուց ցամքած է. այլ եւս բացարձակ տգէտ կը համարուին, անոնք, որոնք անոր հրաշագործ ջուրերուն բարերար ազդեցութեան կ'ապաւինին, կամ հաւատք կ'ընծայեն մասնաւոր դեղերու, պատրաստութիւններու, իքսիրներու կենսատու յատկութեան. ասոնք խաբեբաներու գրպանները պարարտացնելէն զատ օգուտ մը չունին։

Անցա՛ւ այն ժամանակները, ուր մարդկութիւնը և գիտութիւնը, տակաւին իր օրրանին մէջ, ամէն բան գերբնական զօրութեան և հրաշքի ազդեցութեան կը վերագրէր։ Հիմա, մարդուն զարգացած միտքն ու հանճարը լոյս սփռած են հնադարեան գուշակներու, մոգերու, կախարդներու, պատգամախօսներու, հաւատմներու, ձեռնածուներու և այլն գաղանիքներուն վրայ. մեր օրով այլ եւս հրաշքն ու գերբնականը դեր չունին մեր կեանքի երկարութեան կամ կարճութեան մէջ։

Երկարակեցութեան գաղանիքը, ինչպէս ըսինք, մի միայն առողջապահիկ օրէնքները յարգելու մէջ կը կայանայ։

ՀՐԱՉԵԱՑ ՏԷՐ-ՈՍԿԻ

ԱՐՏԱՔԻՆ

ՊԱՏԵՐԱԶՄԸ

ԱՆԳԼԻԱԿԱՆ ԲԱՐԼԱՄԷՆԹԻՆ ՄԷՋ

ՅԱՅՏԱՐԱՐՈՒԹԻՒՆ ԶԷԶՈՔՈՒԹԵԱՆ

Երեսփոխան Մր. Պաուրլզ հարցուց թէ անգլ. կառավարութիւնը հրահանգ ղրկած է բրիտանական նաւահանգիստներուն և ռռուսի կայաններու իշխանութեանց, պատուիրելով անոնց թէ ի՞նչ ընթացք պիտի բռնեն երկու պատերազմող Տէրութեանց մարտանաւերուն հանդէպ. անոնց մարտանաւերը պիտի թոյլատրէ՞ որ անգլիական նաւահանգիստներէն առնեն բաւական հանքածուխ իրենց ամէնէն մօտ գտնուած նաւահանգիստը հասնելու չափ, և ո՛չ աւելի. պիտի արդիլի՞ անոնց նոր հանքածուխ առնելը ուրիշ ոև է բրիտանական նաւահանգստէ մը մինչեւ որ իրենց առջի առածին թուականին վրայ երեք ամիս չանցնի. Հ. ժամէն աւելի պիտի կրնա՞ն մնալ անգլիական նաւահանգիստներուն մէջ, բացի ծովուն ալեկոծութեան և հարկ եղած նորոգութեան պարագաներէն. պիտի արդիլի՞ անոնց իրենց գրաւած նաւերը անգլիական նաւահանգիստները բերելը,

Հետեւեալ առտուն, ժէռվէ պանդոկ եկաւ նորէն, վերարկուին լայն ծալքերուն տակ խանձարուր մը պարակած։

Լուիզ թեւերուն մէջ առաւ զայն իսկոյն, և մայրական սրտաբուխ խանդաղատանքով մը կուրծքին վրայ սեղմեց։

Եեռոյ իր պզտիկին քով պառկեցնելով զայն,

—Պաբո՛ն ժէռվէ, ըսաւ յուզումէն դողդողացող ձայնով մը, նայեցէ՛ք անդամ մը սա պզտիկ հրեշտակներուն... կարծես թէ երկու հարազատ եղբայրներ են։

—Իրաւունք ունի՛ս, պատասխանեց բժիշկը ժպտելով, կը մաղթեմ որ այս երկրորդ զաւակդ նոր օրհնութիւն մը ըլլայ քեզի ու պզտիկներուդ համար, ու երջանկութեան արեւը նորէն ճառագայթէ տունդ ներս։

—Շնորհակա՛լ եմ, պարոն, շնորհակալ եմ, մրմնջեց Լուիզ։ Արդէն հիմակուընէ սրտիս մէջ ուրախութեան շող մը ճառագայթեց։ Վստահ եղէք որ այս սիրուն հրեշտակն ալ պիտի սիրեմ ու պիտի խնամեմ իմինս պէս։

Ու կրկին ծռելով օրօրոցին վրայ, խանդոտ համբոյրներով սկսաւ օծել երկու նորածիններուն ճակատը։

(Շարունակելի)

ԵՐԿՈՒ ՕՐՕՐՈՑՆԵՐԸ

ՎԷՊ

ԸՆՏԱՆԵԿԱՆ-ԸՆԿԵՐԱԿԱՆ ԿԵԱՆՔԷ

Հեղինակ ԷՄԻԼ ՌԻՇՊՈՒՌ
Թարգմանիչ ԳԷՈՐԳ ՍԻՄՔԷՇԵԱՆ

ՅԱՌԱՋԱԲԱՆ

—Մտի՛կ ըրէ, Լուիզ, չնչտեց բժիշկը ծանրութեամբ, անծանօթ չեն ինձ այն բոլոր զրկանքներն ու տառապանքները, որոնք դժոխքի վերածեցին քու ամուսնական կեանքդ։ Բայց յուսահատիլը օգուտ չունի։ Աստուած չի թողուր որ մարդ ընկճի, երբ անկեղծ բարեկամներ ունի իր շուրջը։ Այսուհետեւ ա՛լ յիմարութիւն է յոյս դնել ամուսնոյդ վրայ։ Արդէն ես լաւ կը ճանչնամ քու նկարագիրդ։ Դուն այն կիներէն ես, որոնք սիրով կը տանին ամէն դժբախտութիւն, և չեն ուզեր որ ներսի մէկու մը, որ իրենց պատիւը՝ չը վտանգէ։ Հիմակ դուն այրի կին մը կը սեպուիս, և զաւակդ ալ՝ որբ մը։ Պէտք է լրջօրէն խորհիլ ձեր ապագային վրայ...։

Լուիզ գլուխը ծռեց արտմութեամբ։

—Այո՛, իրաւունք ունիք, հծծեց խղդուկ ձայնով մը, պէտք է լրջօրէն խորհիլ մեր ապագային վրայ։ Ասկէ ետքը բան մը չեմ ուզեր սպասել ա՛յն հրէշէն, որ իմ կեանքս խորտակեց։ Անիկա առ յաւէտ կորսուած է ինձ համար։ Իմ միակ զբաղումս, միակ մտածումս զաւկիս ապագային նուիրուած պիտի ըլլայ այսուհետեւ։ կ'ուզեմ արժանավայել կրթութիւն մը տալ անոր։ կ'ուզեմ ապրի՛լ, բայց միայն անո՛ր համար...։

Լուիզ կեցաւ վայրկեան մը, ու ապա շարունակեց միեւնոյն ոգեւորութեամբ։

—Ազնի՛ւ պարոն, ձեր շնորհիւ բաւական մեղմացան ցաւերս։ Ձեզի միայն կը պարտիմ այսօրուան երջանկութիւնս։ Բայց չեմ ուզեր երկար ատեն բեռ ըլլալ ձեր վրայ և չարաչար գործածել ձեր բարութիւնը։ Պիտի աշխատիմ դարձեալ, և ճակտիս քրտինքովը պիտի ճարեմ զաւկիս հացը...։

—Սիրելի աղջիկս, ըսաւ բժիշկը յուզումով, ինչ որ ըրինք մինչեւ հիմա ձեզ համար, շատ չնչին փոխարինութիւն մըն է բաղդատմամբ այն հոգածութեան ու խնամքին, զոր ցոյց տուիր մեր պզտիկներուն նկատմամբ։ Մենք քեզի համար անկեղծ բարեկամութիւն մը և ճշմարիտ գորով մը կը պահենք միշտ մեր սրտին խորը։ Այսուհետեւ, ի՛նչ որ ալ ըլլայ, չպիտի լքենք քեզ։ Ես այսօր մասնաւոր նպատակով մը եկայ արդէն հոս։

Լուիզ խորունկ ուշադրութեամբ մը բժշկին երեսը նայեցաւ։

—Կ'ուզե՞ս որ, շարունակեց Ժէռվէ, օգտակար խրատ մը տամ քեզի...։

—Ինչո՞ւ չէ, պատասխանեց Լուիզ խանդավառութեամբ։ Ձեր խորհուրդները միշտ թանկագին եղած են ինձ համար։ Ըսէք, կը խնդրեմ, հրաման ըսէք։

—Ժուառի մէջ ունեցած հօրենական տունդ չես ծախած, այնպէս չէ՞։

—Ո՛չ, հօրմէս իրրեւ միակ մխիթարութիւն այդ փոքրիկ խրճիթը մնացած է հիմա։

—Լա՛ւ, տալիք խրատս ահա սա՛ է։ Պէտք է որ անմիջապէս գնդդ դառնաս և տունդ քնակիս։ Հո՛ն միայն պիտի գտնես սրտիդ խաղաղութիւնը ու ցաւերուդ մեղմացումը։

Լուիզ ապուշ ապուշ բժիշկին երեսը նայեցաւ։

—Բայց հո՛ն ալ ապրի՛լ պէտք է, դողեց ցաւագին դէմքով մը, հոն ալ սրտի անդորրութիւն և ցաւերու մեղմացում չկայ ինձ համար...։

—Սպասէ՛, ընդմիջեց բժիշկը մեղմ յանդիմանութեամբ մը, դեռ խօսքս չաւարտեցի։

Թշուառ մայրը աղաչական նայուածք մը ուղղեց Ժէռվէի, որ շարունակեց լրջութեամբ.

—Սիրելի՛ Լուիզս, ըսի թէ չպիտի թողում որ վիշտերը ընկճեն քեզ։ Հեռուէն ու մօտէն միշտ պիտի հսկեմ քու վրադ և ամէն ձեռնտուութիւն պիտի ընդունիս մեզմէ։ Գալով ապրուստի խնդրոյն, ահա՛ թէ ի՛նչ մտածած եմ այս մասին ալ։ Գանի մը օր առաջ յանձնարարուեցաւ ինձ ծիծմայր մը գտնել պզտիկ երախայի մը համար, որ հազիւ մէկ օրուան է։ Անմիջապէս քեզ մտքս բերի և ըսի ինքնիրենս թէ քեզմէ աղէկ ծիծմայր մը չէր կրնար ըլլալ այս նորածինին համար։ Եթէ կ'ընդունիս, աղջիկս, ահա՛ քեզի համար ապրելու պատուաւոր մէջոց մը։ Մէկի տեղ երկու զաւակ պիտի ունենաս թէեւ, բայց արդիւնքը սա՛ պիտի ըլլայ որ բաւական կոկիկ թոշակ մը պիտի ստանաս և հանգիստ կեանք մը պիտի կրնաս ապահովել քեզի ու պզտիկիդ համար։ Մտածէ՛ և պատասխանո՛ւր։ Կ'ընդունի՞ս։

—Ո՜հ, այո՛, այո՛, կ'ընդունի՛մ, մրմնջեց վշտահար կինը ուրախութեամբ, անմիջապէս կ'ընդունիմ։ Թող զաւակս եղբայր մը ունենայ իր քով ու ես ալ մխիթարութեան նոր աղբիւր մը։

—Ուրեմն որոշուեցաւ, այնպէս չէ՞, Լուի՛զ։

—Այո՛, այո՛, բայց ե՞րբ պիտի բերեն այդ պզտիկը։

—Վաղն առտու ես իմ ձեռքովս հոս պիտի բերեմ և քեզի պիտի յանձնեմ։ Ուրեմն պատրաստուէ որ վաղն իսկ գեղդ երթաս։

—Շատ աղէկ, պարո՛ն, վաղն իսկ պիտի մեկնիմ այս տեղէն։ Բայց ազուն ծնողքը պիտի չտեսնեն զիս։

—Ո՛չ, Լուիզս, ո՛չ, հիմակուհիմա դուք անծանօթ պիտի մնաք իրարու։ Նորածինին անունը Էէօն է։ Այսչա՛փ միայն կրնամ ըսել քեզ առ այժմ։

—Այդ տղան ո՞րչափ ատեն պիտի մնայ իմ քովս։

—Չեմ գիտեր, աղջիկս։ Միայն թէ որքան շատ մնայ, այնքան նպաստաւոր պիտի ըլլայ անշուշտ քեզի համար, քանի որ թոշակդ ամսէ ամիս պիտի ստանաս կանոնաւորապէս։

Բժիշկը, քանի մը վայրկեան եւս տեսակցեցաւ Լուիզի հետ, և յետոյ հրաժեշտ առնելով մեկնեցաւ։

Լուիզ ինքզինքը բաւական կազդուրուած կը զգար հիմակ։ Ուստի ոտքի ելաւ անմիջապէս, և զաւակին քնալէն օգուտ քաղելով, սկսաւ ճամբու պատրաստութիւններ տեսնել։

ն ոյն կանոնները պիտի գործադրուին նաեւ ինքնօրէն ըրիտանական գաղթավայրերուն համար: Կը փափաքի դիտնալ նաեւ թէ անգլ. կառավարութիւնը խորհուրդ տուած է Վեհ. Թագաւորին՝ Զէյդոքութեան Յայտարարութիւն մը հանել:

Ներքին գործոց նախարարը (ի բացակայութեան վարչապետ Մր. Պալֆուրի, որ հիւանդ է).—Հարկ եղած հրահանգները անմիջապէս պիտի տրուին ըրիտանական նաւանգիստներու, ինչպէս նաեւ ինքնօրէն գաղութներուն իշխանութեանց, նոյնօրինակ նախորդ տարիներու մէջ տրուած հրահանգներուն համաձայն: Վաղը Նախարարաց Խորհուրդ մը պիտի գումարուի, որուն մէջ պիտի որոշուի չէզոքութեան յայտարարութիւնը, և արքունի պաշտօնական թերթին մէկ յաւելուածովը պիտի հրատարակուի:

*** Անցեալ Շ. կէս օրին Լիսբոնի Կազէթի արտասովոր մէկ թիւը հրատարակեց Էտուարտ Թագաւորին մէկ ընդարձակ հրամանագիրը, որով պաշտօնապէս Մեծն Բրիտանիա չէզոքութիւն կը յայտարարէ: Արտաքին գործոց Նախարար Լորտ Լէնսդաուն արքայական հրամանագրին պատճէնը հաղորդեց ծովային բոլոր կեդրոններու հրամատարներուն և ծովակալներուն:

ԱՆԳԼԻԱԿԱՆ ԹԵՐԹԵՐՈՒՆ ՎԵՐՋԻՆ ՀԵՌԱԳԻՐՆԵՐԸ

ԿԱՐԵԼԻՈՐ ՄԱՆՐԱՄԱՍՆՈՒԹԻՒՆՆԵՐ

Լոնտոնի ճաքոնական դեսպանատունը հեռաւեալ հեռագիրը ստացաւ Թոքիոյէ.—

«Փետր. 8ին ճաքոնական Նաւախումբը, ուղղութեամբ փոխադրանաւերու, Զէմուլբո երթալու ճամբուն վրայ հանդիպեցաւ ռուսական Քորֆից Ինքնօքնանաւուն, որ նաւանգիստէն նոր դուրս ելած էր: Քորֆից յարձակողական դիրք մը բռնեց ճաքոնական նաւերուն հանդէպ, և կրակ բրաւ ճաքոնական Թորփիլանաւերուն վրայ: Ասոնք երկու Թորփիլ նետեցին, բայց առանց տրդիւնքի: Ասոր վրայ Քորֆից նորէն նաւանգիստը դարձաւ և խարսխեց:

« Երկրորդ օրը առաւուն կանուխ (Փետր. 9) ճաքոնական Նաւախումբին հրամանատար ծովակալ Ուրիու, նախ և առաջ հրաւէր կարդաց ռուսական մարտանաւերուն նոյն օրը կէս օրէ առաջ Զէմուլբոյէն մեկնիլ: Ծովակալը յարեց որ եթէ իր առաջարկութիւնը մերժուի պիտի պարտաւորուի իրենց վրայ յարձակիլ նաւանգիստին մէջ:

«Երկու ռուսական մարտանաւերը նաւանգստէն մեկնեցան ժամը 11.30ին կէս օրէ առաջ, և ասոր վրայ ճակատամարտ մը տեղի ունեցաւ Բուինէզիսկան կղզիներուն բացերը: Կէս ժամ նաւամարտէ մը վերջ ռուսական մարտանաւերը ապատառնեցան կղզիներուն մէջ տեղւանքը: Իրիկուան դէմ Ռուսական Վարեակ յածանաւը ընկղմեցաւ, և Փետր. 10ին առաւօտուն ժամը 4ին լուր տարածուեցաւ թէ Քորֆից ալ ընկղմած էր, պայթումով մը:

«Երկու ընկղմած չոգենաւերուն սպաները և նաւաստիները ապաստանեցան ֆրանսական Բաւֆաղ յածանաւին մէջ: Ճաքոնցիներուն կողմէ ոչ է կորստեան չկայ:»

ԾՈՎԱԿԱԼ ԱԼԵՔՍԵՎԻ ՀԵՌԱԳԻՐՆԵՐԸ

«Մէկ ժամ տեւող ամբակոծութենէ մը վերջ, ճաքոնական Նաւախումբը դադրեցուց կրակը և շղթեկնդ գնաց դէպ ի հարաւ: Մեր կորուստներն են երկու նաւային սպայ և 51 նաւաստի վիրաւորուած, ինը նաւաստի սպաննուած, և ծովեզերեայ մարակոցներուն վրայ մէկ զինուոր սպաննուած, և երեք վիրաւորուած:

«Ճակատամարտի ընթացքին մէջ Բոլթաւա զրահաւորը և Տիանա, Ասֆոյն և Նովիկ յածանաւերը իւրաքանչիւրը վնասուեցան ջուրէն վար իրենց կողերէն: Բորֆ Արթուրի ամրոցին վրայ եղած վնասը աննշան է:»

Ծովակալ Ալեքսէյվի Սպայակոյտին պետ գրաւոր Բիլուկ հեռաւեալը կը հեռագրէ.—

«Ժամը 11ին ատեններն այս առաւ (Փետր. 9) ճաքոնական Նաւախումբ մը, 15 զրահաւորներէ և յածանաւերէ բաղկացեալ, Բորֆ Արթուրի մտեցաւ և կրակ սկսաւ: Ծովեզերեայ մարակոցները և բերդը և մեր Նաւախումբը թշնամին ընդունեցին կրակով: Կէս օրուան միջոցին ճաքոնական Նաւախումբը դադրեցուց կրակը և դէպ ի հարաւ սուրաց:

«Մեր կողմէն երկու նաւային սպաներ և 41 հոգի վիրաւորուեցան, և 9 հոգի սպաննուեցան, և ծովեզերեայ մարակոցներուն մէջ մէկ հոգի սպաննուեցաւ և երեք վիրաւորուեցան:»

Հեռաւեալը ծովակալ Ալեքսեվի հեռագիրն է Զարին ուղղուած, առաջին Թորփիլաւոր յարձակման ակնարկելով.—

«Ամբողջացնելով առաջին հեռագիրս, կը ծանուցանեմ Ձեր Վեհափառութեան թէ երեք Վլասեալ մարտանաւերէն ոչ մին ընկղմած է: Անոնց կաթսաները և մեքենաները անվնաս են: Սեզարեվիչ Վլասուած է իր դիկի սենեակին կողմէն: Բեքվիզան մեքենաներուն սրահին կողմէն վնասուած է; ջուրի գծէն վար: Բալլասայի վնասը մէջտեղէն է, մեքենաներուն սրահին մօտերը:

«Պայթումէն անմիջապէս վերջ, յածանաւերը վրայ դարձին օգնութեան, և հակառակ դիշերային խոր խաւարին, միջոցներ ձեռք առուեցան վնասեալ մարտանաւերը ներքին նաւահանգիստը բերելու: Սպաներուն մէջ կորուստ չկայ, բայց երկու նաւաստի սպաննուած են, հինգը խղդուած, և ութը վիրաւորուած: Թշնամին Թորփիլանաւերը ճիշդ ժամանակին ընդունուեցան զօրաւոր կրակով մը: Յարձակումէն վերջ ջուրին վրայ գտնուեցան երկու Թորփիլներ, որոնք պայթած չէին:»

Բորֆ Արթուրի ռմբակոծման մասին հեռաւեալ նոր մանրամասնութիւնները կը հեռագրուին Բարիզ՝ Բեթերսպուրկէն.—

«Ճաքոնական նաւախումբ մը, 16 մարտանաւերէ և 20 Թորփիլանաւերէ բաղկացեալ հինգ օրէ ի վեր Վլայավայ հասած էր: Փետր. 8ին Թորփիլանաւերը Վլայավայէ ճամբայ ելան և նոյն գիշերը յարձակեցան Բորֆ Արթուրի բացերը խարսխող ռուսական նաւախումբին վրայ:

«Ճաքոնական Թորփիլներէն մին ուղղակի նշան առաւ Սեզարեվիչին զեկին, որուն սենեակին մօտերը ծակեցան, և զեկը դադրեցաւ գործելէ: Մարտանաւը ասկայն կրցաւ ճամբայ ընել և Բորֆ Արթուրի նաւահանգիստը մտնել:

«Բեքվիզան ալ առջեւի կողմէն զարնուեցաւ, բայց ան ալ կրցաւ նաւահանգիստը հասնիլ:

«Թորփիլ մը պայթեցաւ ռուսական Բալլասա յածանաւին մեքենաներու սենեակին մէջ, և կաթսաներէն մին պայթեցաւ: Քանի մը ժամ բոլորովին հորած էր յածանաւը փրկելու ամէն ոյժ, բայց հակառակ եղած վնասին յաղթեցաւ ան ալ նաւահանգիստ հասնիլ:

«Փետր. 9ին առաւուն կանուխ ճաքոնական մարտանաւերը երեւցան Բորֆ Արթուրի առջեւ, և ոչնչան կրակ ընել քաղաքին, ներքին նաւահանգստին և բերդերուն վրայ: Ռուսական նաւատորմը բերդերուն պաշտպանութեան տակ էր, որոնք պատասխանեցին ճաքոնական կրակին, և երեսանին կը-ռիւը մէկ ժամ տեւեց: Վնասեալ Սեզարեվիչ և Բեքվիզան Քնդանօթներն ալ մասնակցեցան կրակին: Ռուսք կորսնցուցին ութը նաւաստի, սպաննուած, և երկու սպայ և 50 հոգի վիրաւորուած:

«Ռուսական Նաւախումբին և նաւահանգստին եղած նիւթական վնասը ծանր չի նկատուիր:»

*** Նիւ-Յորք Հերալտի մասնաւոր հեռագիրը առջի գիշերուան կռիւին վրայ.— Հիւանդանոց-նաւ մը որ կը դանուէր այս ուղղանին մէջ, ռումբ մը զարնուեցաւ Թնդանօթագնդութեան միջոցին: Նաւապետին սենեակը ու քարտէներուն խուցը օդը ելան: Այս նաւը որ վերջին անգամ գնուած էր, տակաւին մարդ մարդասանք չունէր իրեն մէջ: Ճաքոնական չորս Թորփիլանաւերէն, որոնք անցեալ երեկուշաթի առաւին յարձակումը ըրած էին, երեքը ընկղմեցան բազմաթիւ անձերով: Զորրորդը որ 23 հանգոյց արագութիւն ունէր, փախուստ տուաւ: Բալլասան ռուսական նաւատորմէն հեռու կեցած էր և այն իրիկուն պահակութեան ոչնչանը իրենն էր: Թնդանօթաձիգ սպան տեսաւ որ չորս Թորփիլանաւեր կը մօտենային իրենց լապտերները վառած ռուսական Թորփիլներու ձեւով: Անմիջապէս փութաց հրամատարին քով և ազդարարեց որ ճաքոնական նաւեր կը մօտենային: Հրամատարը չուզեց հաւատալ սպային խօսքին և պատասխանեց թէ, այդ նաւերը ռուսական էին և Բորֆ Արթուրի մէջ չմնացած դեռ վերջերս: Սպան պնդեց, ասոր վրայ հրամանատարը յայտարարեց. «Պարոն, ե՛ս եմ այս նաւուն հրամանատարը»: Սպան, հակառակ այս որոշ յայտարարութեան, ազգնպի զանգակը հնչեցուց և նոյն վայրկենին ճաքոնական Թորփիլանաւերէն քանի մը ռումբեր արձակուեցան: Բալլասա փութաց պատասխանել անմիջապէս և ռուսական միւս նաւերը պատերազմին վայրը հասմխրուեցան:

Նոյն Թղթակիցը Չիֆուէ հեռաւեալը կը հեռագրէ, որով կը հաղորդի թէ, Ճաքոնցիք գիշեր ատեն ինչպէս կրցած էին ճչդել զարնուելիք նաւերը: Տեղւոյս ճաքոնական հիւպատոսը ամուսն վեցին, անգլիական շոգենաւ մը վարձելով, Տալնիի և Բորֆ Արթուրի մէջ բնակող ճաքոնցիները առնելու գնաց: Ռուսական կառավարութիւնը ամէն դիւրութիւն տուաւ և հիւպատոսը Բորֆ Արթուր մտաւ պաշտօնական համազգեստով: Հոն զինուորներէն ընդունուեցաւ ու ճաշկերոյթի հրաւիրուեցաւ բարձրաստիճան պաշտօնատարներու կողմէ: Բաժակաճառեր արտասանուեցան և դիներներ խմուեցան խաղաղութեան պատգամն ի պատիւ: Տալնիէն մեկնած պահուն Բորֆ Արթուրէն տասնըմեկը մղոն անդին ճաքոնական նաւատորմին հանդիպեցաւ:

Ճաքոնական բարձրաստիճան սպայ մը, խոնարհի տարազով հիւպատոսին գտնուած նաւուն մէջ կը գտնուէր և զրաված էր մի առ մի նշանակել ռուս մարտանաւերուն դիրքը, պատրաստութեան կամ հսկողութեան վիճակը և., ու կը յայտարարէր թէ, այդ նաւերը զուրկ էին հսկողութենէ: Երբ ճաքոնական նաւատորմը տեսնուեցաւ, նշանները փոխանակուեցան ու այդ կարծեցեալ խոնարհը գնաց զրահաւորներէն մին որուն հրամանատարն էր և Թոկօ ծովակալին յայտնեց պէտք եղածը: Ասոր վրայ էր որ ճաքոնական Թորփիլանաւերը յաջողեցան իրենց ձեռնարկը ի գլուխ հանել:

ՈՒՂՂԱԿԻ ԹՈՔԻՈՅԷՆ ՀԵՌԱԳՐՈՒԱԾ ԼՈՆՏՈՆ

ՃԱՔՈՆԻ ՄԱՅՐԱՔԱՂԱՔԸ ԴՐՕՇԱԶԱՐԴՈՒԱԾ

ԹՈՔԻՕ, Փետր. 10.—Բ. գիշեր և Գշ. Բորֆ Արթուրի բացը մղուած կուսոյն վրայ հեռագեալ նոր մարտամանութիւններ կը հաստին հոս:

Ճաքոնական Նաւատորմին հրամատարն էր Ծովակալ Թոկօ, և կը բաղկանար 6 մեծ զրահաւորներէ, 6 զրահապատ յածանաւերէ, 4 յածանաւերէ, և բազմաթիւ Թորփիլանալածներէ և Թորփիլանաւերէ:

Բշ. Իրիկուն Բորֆ Արթուրի դիմացը հասաւ, և տեսաւ որ ռուսական նաւախումբին բոլոր մարտանաւերը նաւանգստին դուրսի կողմն էին, և ճակատամարտի կարգով շարուած էին բերդերուն պաշտպանութեան տակ:

«Ծովակալ Թոկօ որոշեց որ, պարապային չառ յարմար պիտի ըլլայ գիշերային յարձակումը: Ըստ ամենայնմ ժամը 11ին կրակի սկսաւ:

Երբ Թնդանօթաձգութիւնը իր ամենէն տաք միջոցին հասած էր, քանի մը ճաքոնական Թորփիլանաւեր օձերու պէս սողսկեցան ծովեզերքին երկայնքը ապառաժներու ստորոտը, և մեռնելնէն օգտուելով յաջողեցան մտնել ռուսական մարտանաւերուն և ցամաքին մէջտեղ:

Հոն մնացին անշշուկ, Ռուսները բնաւ տեղեկութիւն չունէին, մինչեւ որ փոքր փախուստ տալ ճաքոնական նաւատորմին կրակին առջեւէն, և կ'ուշանային նաւանգիստը մտնել նորէն:

Թորփիլանաւերը անմիջապէս համամատաբար չատ մօտէն կրակի սկսան:

Այս յանկարծական հարուածին անմիջական արդիւնքը ա՛յն եղաւ որ ռուսական մարտանաւերուն միացումը անկարելի եղաւ, և խղդուեցաւ անոնց դէպի նաւանգիստ նահանջի գիծը:

Ճակատամարտը վերսկսաւ ժամ 9ին Գշ, առաւօտ, և էլա օրին— որմէ վերջ այլեւս նոր լուր չէ եկած հոս—գիւրը դեռ կը շարունակուէր: Ճաքոնական մարտանաւերուն վիճակը այն միջոցին բոլորովին ապահով էր:

Այս տեղեկութիւնները պաշտօնական չեն, բայց կրնան վստահելի նկատուիլ:

Յաղողութիւններուն լուրը ցնծութեամբ ընդունուեցաւ Ճաքոնի մայրաքաղաքին մէջ, բայց ժողովրդային գրգռում առաջ չբերաւ, որովհետեւ կառավարութիւնը խոհեմութիւն պատուիրած է: Մայրաքաղաքին մէջ ամէն տուն գրօշազարդուեցաւ:

Հազարէ աւելի ճաքոնցի ուսանողներ, որոնց մէջ աղջիկներ ալ կային, այս իրիկուն հանդիսաւորեցան Հիպիա Բարքին մէջ և խումբ խումբ ջահագնացութիւններ կատարեցին: Այցելութիւններ ըրին պալատը, և Ծովային Պաշտօնարանը, և ներքնային ծափերով թնդացուցին օդը, փողոցներէն անցնելով: Ուրիշ ցոյց չեղաւ, և կատարեալ կարգապահութիւն կը տիրէր:

Կ'ըսուի թէ ճաքոնական նաւատորմը բոլորովին փճացուցեր է ռուսական մարտանաւերը Բորֆ Արթուրի առջեւ և Զէմուլբօ կը դառնայ: Բայց այս լուրը պաշտօնապէս հաստատուած չէ:

*** Կ'ըսուի թէ Բորֆ Արթուրի ռմբակոծութեան առթիւ քաղաքին Ռուսական Պանքն բոլորովին քանդուեր է, բայց ռուսական հեռագիրները այս մասին լուռ կը մնան:

*** Բոլորովին անհիմն է այն լուրը թէ ճաքոնցի զօրքեր փորձած ըլլան Բորֆ Արթուրի ցամաք ելնել և ռուս զօրաց կողմէ հոս մղուած ըլլան: Ճաքոնցիք դեռ ցամաքի վրայ ելնել փորձած չեն, ինչպէս կը յայտարարէ պաշտօնապէս Ռուսիոյ Ծովային Նախարարութիւնը:

*** Բեթերսպուրկի Նաւային Սպայակոյտին պետը կը յայտարարէ թէ Բորֆ Արթուրի կռուոյն ժամանակ վեց ճաքոնական մարտանաւեր թեթեւապէս ալ վնասուեր են, 50 ճաքոնցի սպաններ են և 150 հոգի վիրաւորուեր են:

*** Լոնտոնի ռուսական դեսպանին որդին կոմս Պենքէնտորֆ Սեզարեվիչ զրահաւորին սպաներուն մէջ էր, երբ վերջինը Թորփիլանար եղաւ ճաքոնցիներէն: Անվնաս ազատուեր է:

ՉԷՄՈՒԼԲՈՅԻ ԿՈՒԻԸ

ԳՐԱՒՈՒՄ ՍԷՈՒԼԻ

Թոքիօ, Փետր. 10. — Զէմուլբոյի բացը տեղի ունեցած կռուոյն վերջին լուրերը կ'ըսեն թէ թէ՛ Վարիակ և թէ Քորֆից Ինքնուեր կամ ընկղմեր են, և բազմաթիւ ռուս զինուորներ գերի բռնուեր են: Ճաքոնցիներուն կողմէ ոչ է կորուստ չկայ:

Զէմուլբոյի ցամաքը ելնող ճաքոնցի զինուորներ գրաւեր են Քորէայի մայրաքաղաքը, Սէուլ:

Նորագոյն լուրեր կ'ըսեն թէ Վարիակի ռուս նաւապետը իր նաւուն մէջ մնաց և երբ բոլոր նաւաղները ազատուեցան դուրս ելնելով, ինք օդը հանեց իր մարտանաւը: Նաւաղներուն մէկ մասը լողալով նաւահանգիստը գտնուող Ֆրանսական նաւու մը մէջ ելան, ուրիշներ ալ, աւելի ճարտար լողացողներ ըլլալով ցամաք ելան: Շրջած զրոյցի մը նայելով, Ֆրանսական մարտանաւը իր չէզոքի պարտաւորութեան համար կառավարուեցաւ Ռուսներուն խմաց տուեր է ճաքոնցիներուն մօտենալը:

Ճաքոնցի ծովակալ Ուրիու պաշտօնապէս իմացուց Ծովային Նախարարութեան Վարիակ և Քորֆից ռուսական մարտանաւերուն քանդումը: Վերջինը պայթեցաւ ժամ 4½ին: Նաւաղները Ճաքոնցիներուն անձնատուր եղան:

Ճաքոնցիք մարդ մը անդամ չկորսնցուցին, և իրենց նաւերը անվնաս մնացին:

Ճաքոն գրաւեց Մազամբոն կիրակի օր, և դայն ամրացնելով իր նաւային և զինուորական խարիսխը հոն պիտի հաստատէ:

Ճաքոնցի զօրքերուն մէկ մասը Սէուլ մտաւ: Քաղաքին մէջ անդորրութիւն կը տիրէ: Զօրաց մեծ մասը քաղաքէն դուրս կը գտնուի:

Զէմուլբոյի օտար հիւպատոսները Ֆրանսական չոգենաւով մը մեկնեցան այդ նաւահանգստէն:

Իտալական Էլպա մարտանաւը Զէմուլբոյի նաւահանգիստը մօտեցած ատեն ճամբան զրաված զուսա ճարտանական մարտանաւերէն: Իտալական նաւաստիութիւնը խնդրեց Ճաքոնէն որ նաւահանգիստն պաշարումը վերցնէ, ուեւտրական չոգենաւերուն վնաս չհասցնելու համար:

ՃԱՔՈՆԻ ՊԱՏԵՐԱԶՄԱԿԱՆ ՅԱՅՏԱՐԱՐՈՒԹԻՒՆԸ

(ԱՄԲՈՂՋ ԲՆԱԳԻՐԸ)

ԹՈՔԻՕ, Փետր. 10.—Կայսերական յայտարարութիւնը, որով Ռուսիոյ դէմ պատերազմ կը հռչակուի, և Բանակը ու Նաւատորմը կը հրաւիրուին թշնամութեանց ոկսիլ իրենց բարձրագոյն զօրութեամբ Մինչդպային Օրհնաց սահմանին մէջ, այս իրիկուն հրատարակուեցաւ:

Յայտարարութիւնք հեռաւեալն է.—

«Մինչդպային յարաբերութեանց համար էական պայման, և քաղաքակրթութեան մէջ մեր Կայսրութեան խաղաղիկ յառաջդիմութիւնը զարգացնելու յարատեւ նպատակ համարած ենք միշտ զօրացնել մեր բարեկամական կապերը միւս Տէրութեանց հետ, և հասատել իրաց վիճակ մը, որ տեւական խաղաղութիւն պահպանէ Մ. Արեւելքի մէջ, և ապահովէ մեր Տիրապետութեան ապագայ բարգաւաճութիւնը և անդորրութիւնը, առանց վնաս հասցնելու միւս Տէրութեանց իրաւունքներուն և շահերուն:

«Մեր ձեռնհաս իշխանութիւնք ալ իրենց պարտաւորութիւնները կատարած են հպատակելով մեր կամքին, ա՛նպէս որ բոլոր Տէրութեանց հետ մեր յարաբերութիւնք երթալով կ'աւելցնէին իրենց մտերմական հանդամանքը: Ուստի բոլորովին մեր ակնկալութեան հակառակ էր որ դժբախտաբար բացարձակ թշնամութեանց սկսանք Ռուսիոյ դէմ:

«Քորէայի ամբողջութիւնը՝ ամենայուրջ մտահոգութիւն պատճառող և հոգածութեան առարկայ եղող խնդիրն է այս Կայսրութեան համար, ո՛չ միայն այդ երկրին հետ մեր աւանդական յարաբերութիւններուն պատճառաւ, այլ նաեւ որովհետեւ Քորէայի անկատ գոյութիւնը անհրաժեշտ է մեր Թագաւորութեան ապահովութեան համար:

«Սակայն և այնպէս, Ռուսիա չյարգելով իր հանդիսաւոր դաշնադրական յանձնառութիւնները Չինաստանի մասին, և միւս Տէրութեանց տուած կրկնակի ապահովութիւնները, առանձին կը գրաւէ Մանչուրիան, և ամրացուցած ու զօրացուցած է իր կուռանը այդ Գաւառներուն վրայ, և մտադիր է վերջնականապէս իր Կայսրութեան կցել զանոնք:

«Եւ որովհետեւ Ռուսիոյ կողմէ Մանչուրիոյ կուլ տրուիլի անկարելի կը դարձնէ Չինաստանի ամբողջութիւնը, և բաց ասած կը պարտաւորէ խաղաղութեան համար ամէն յոյս ի բաց թողուլ Մ. Արեւելքի մէջ, ա՛յս պարագաներուն մէջ որոշեցինք խնդիրը փոխադրել բանակցութիւններով, և ասով միայն խաղաղութիւն մը ապահովել:

«Ասիկա մեզի կէս նպաստակի ունենալով Մեր ձեռնհաս իշխանութիւնք, Մեր հրամանաւ, առաջարկութիւններ ըրին Ռուսիոյ, և վերջին վեց ամիսներուն մէջ յաճախակի խորհրդակցութիւններ եղան:

Ռուսիա, սակայն, երբեք այսպիսի առաջարկութիւններ չընդունեց այլ շարունակեց իր սովորականգգուութիւնները այս լուրջ խնդիրը կարգադրելու համար, և մինչ մէկ կողմէն արտաքուստ խաղաղութիւնը կը ջատագովէր, միւս կողմէն կ'ընդարձակէր իր նաւային և զինուորական պատրաստութիւնները, իր սեփական նպատակին հասնելու համար:

«Քորէայի ապահովութիւնը վտանգի տակ է: Մեր կայսրութեան շահերը սպառնալիքի ներքեւ են: Ապագային երաշխաւորութիւնը, զոր չկրցինք ապահովել խաղաղիկ բանակցութիւններով, հիմա կարելի է մի միայն զէնքի դիմելով ձեռք բերել:

«Մեր սրտագին բաղձանքն է որ Մեր հաւատարիմ հպատակներուն անկեղծութեամբ և արիութեամբը խաղաղութիւնը քիչ ատեն մնայուն կերպով ապահովուի և վերահաստատուի, և Մեր Կայսրութեան փառքն ու պարծանքը ո և է վտանգէ ազատ մնայ:»

ՎԼԱՍԻՎՈՍԹՈՒԻ ՆԱՒԱՏՈՐՄԻՆԸ

Զառերազմին բնութիւնը քննող Վիեննացի մասնագէտ զինուորականներ կարծիք կը յայտնեն թէ Ռուսք մէ՛կ միջոց ունին միայն տեսակ մը վրէժ լուծելու Ճաքոնէն, Վլասիվոսթոքի մէջ իրենց ունեցած չորս զրահաւորները դուրս հանելով սուերուն մէջէն ճամբայ մը բանալով: Ամբողջ ճաքոնական Նաւատորմիղը Քորէայի Մոցին մէջ գտնուած ըլլալով,—ինչպէս կ'ենթադրուի,—չորս Ռուս զրահաւորները կրնան եղեր դէպ ի Արեւելք երթալ և ռմբակոծել Թոքիոն կամ Օսքոնման (Տես Մանզուրիի երկուսն Քարտէսը), և նոյն իսկ զօրք ցամաք հանել: Բայց Վիեննայի մէջ վերջին պահուն լուր տարածուեցաւ թէ Ռուս զրահաւորները Վլասիվոսթոքի նաւահանգիստը կը սպասեն ո՛չ թէ սառոյցին համար, այլ որովհետեւ ճաքոնական հզօր նաւախումբ մը բացը կեցած է և կ'արգիլէ անոնց անցքը: Եթէ այսպէս է, կ'ըսեն անգլիական թերթերը, Ռուսերը չեն կրնար երբեք ո և է յոյս տածել վնասելու ճաքոնական մայրաքաղաքին:

*** Պերլինցի նաւային մասնագէտներն ալ զանազան թերթերու մէջ գրելով, կը յայտարարեն թէ պէտք չէ կարծել որ Ռուսք ծովէն դուրս քաշուած ըլլան: Կարծիք կը յայտնեն թէ Վլասիվոսթոքի նաւախումբը Ցուկարու նեղուցէն պիտի կրնայ անցնիլ և Բորֆ Արթուր ժամանել մէկ-երկու օրէն (Կարդալ այս մասին վերջին հեռագիրները, և Ռուսերուն ձախողուածները:)

ՊԱԼԹԻԿԻ ՌՈՒՍ ՆԱՒԱԹՈՒՄԸ

Ռուսիա ի մտոյ Բայզը Վիլհէլմ (Բիլ) Ջրանցքէն Մ. Արեւելք պիտի ղրկէ Պալթիկի ռուսական նաւախումբը, որ կը բաղկանայ 15 մարտանաւերէ: Բայց դերման կառավարութիւնը չէզոքութիւն յայտարարած ըլլալով, խնդիր է թէ Գերմանիա ինչ կերպով պիտի ընդունի Ռուսիոյ առաջարկութիւնը:

ԿԱՅՍԵՐԱԿԱՆ ՀՐՈՎԱՐՏԱԿ ԱՌԵՏՐԱԿԱՆ ՆԱՒԵՐՈՒՆ ՄԱՍԻՆ

Ճաքոնի Կայսեր մէկ Հրովարտակը կը հրամայէ որ մինչեւ փետր. 16 ճաքոնական եղեր ներքներէն մեկնող ռուս առեւտրական չոգենաւերը վար չդրուին, չգրաւուին, բաւական է որ պատերազմական արգիլուած վաճառք չփոխադրեն:

ՆԻՔՈԼԱՅ ՁԱՐԻՆ ՄԷԿ ԽՕՍՔԸ

Երբ Նիքոլայ Զարը իմացաւ թէ Ճաքոն պատերազմ սկսած է, իր շուրջը գտնուողներուն հետեւեալը ըսաւ.— Այդ յիմարական գործին մէջ ամբարտաւան և խիստ նախատալից ապարդիւն կարդալու յանդգնութիւն մը կը տեսնեմ Ռուսիոյ դէմ, ճիշդ այն վայրկենին երբ Ռուսիա կարելին կ'ընէր խաղաղապէս կարգադրելու համար Ճաքոնի հետ թիւրիմացութիւնները:

ԱՐԺԵԹՈՒՂԹԵՐԸ

Ռուսիոյ Սլմտական նախարարութիւնը պաշտօնական յայտարարութեամբ մը կը զգուշացնէ հանրութիւնը որ անխոհեմաբար չծախէ իր ձեռքը գտնուած բոլոր պետական արժէթուղթերը, Մ. Արեւելքի դէպքերուն հետեւանօք ներկայ անկեալ դիրքերով: Ասով չանհաւատներուն գրպանները պիտի պարպէ: Յայտարարութիւնը յորոր կը կարդայ ռուս ժողովուրդին հանդարտ և զգուշաւոր ընթացք մը բռնել Մ. Արեւելքի դէպքերուն մասին, որոնք իրաւ է թէ, կ'ըսէ, ժամանակաւոր դժուարութիւններ կ'ստեղծեն, բայց չեն կրնար գլուդել Ռուսիոյ անմահական կարողութիւնը: Կը յարէ թէ Արժէթուղթերուն անկումը բնական է և ասկրական պարագայ մըն է ամէն պատերազմի սկիզբը: Նախարարը կը յայտարարէ թէ ներկայ անկումը 15 օրէն ուրի պիտի չտեւէ, և գիները տարբոյն սկիզբը իրենց հաւասարակշռութիւնը պիտի գտնեն:

*** Ճաքոն Ռուսիոյ մէջ իր կապանները չաղերը յանձնեց Բեթերսպուրկի ամերիկեան դեսպանին պատասխանութեան, ո՛չ թէ Անգլիոյ, ինչպէս ծանուցուեցաւ:

ՍՈՒԷԶԻ ՁՐԱՆՑԸ

ՊԱՏԵՐԱԶՄԻՆ ԺԱՄԱՆԱԿ

Հրաման տրուեցաւ Թշնամի Տէրութեանց մարտանաւերուն արգելք ծուխ առնելը, պայմանաւ որ մինչեւ երկրորդ նաւանգիստ մը հասնելու չպի բաւող ածուխ առնեն: Մարտանաւերը կարելի եղածին չափ արագ արագ պիտի անցնին Ջրանցքէն առանց կենալու: Բորֆ Սաիտ կամ Սուէզի առջեւ 24 ժամէն աւելի պիտի չկրնան կենալ: Եւ, վերջապէս, մէկ պատերազմիկին վերաբերող մարտանաւերը ա՛յն ատեն միայն, պիտի արտանի մեկնիլ Ջրանցքին նաւահանգիստներէն, երբ արդէն միւս պատերազմիկին վերաբերեալ նաւերը 24 ժամ առաջ մեկնած ըլլան: Ջրանցքի նաւահանգիստներուն մէջ Հանցածուխի Տէրութեան ազդարարուեցաւ որ թշնամի Տէրութեանց մարտանաւերուն ածուխ չարուի առանց հանանութեան տեղական իշխանութեանց, բայց Օսնասի կամարը նաւատորմին Սմօլենսքա փոխարինուելու մը ածուխ բեռցաւ, միջամտութեամբ ռուսական հիւպատոսին որ պնդեց թէ տրուած հրահանգները միայն զրահաւորներուն կը վերաբերին: Ռուսական Թորփիլանալած մը Բորֆ Սաիտի առջեւ անկարողութեան դատապարտուեցաւ և 15 օր պիտի չկրնայ ճամբան շարունակել:

ՖՐԱՆՍԱԿԱՆ ՁԵՌՆԱՐԿՆԵՐ

Երկու յածանաւ, չորս Թորփիլանալած, պատրաստ են կարող ծովակալներու հրամատարութեան տակ Մ. Արեւելք մեկնելու: Մարտանաւերը միշտ շղթի վրայ են Թուլոնի նաւահանգստին առջեւ: Ֆրանսացիք ընդծովեայ մարտանաւ մը ևս Հնդկաստան պիտի զրկեն յածանաւով մը:

*** Հարաւ-ափրիկեան ջուրերուն մէջ գտնուած անգլիական մարտանաւերը Լոնտոնէն գացած հրամանի վրայ կը պարենաւորուին արագ արագ ի դէպ ժամու Մ. Արեւելք սուրալու համար:

ԳՆԴԱՊԵՏ ՄԱՌՇԱՆ ԿԱՐԾԻՔ ՃԱՔՈՆՑԻ ԶԻՆՈՒՈՐԻՆ ՎՐԱ

Ֆաշոտայի դիւցազնը կ'ըսէ թէ ճաքոնցի զինուորը առաջնակարգ զինուորն է: Պատերազմին ժամանակ իր հանդարտ, սակաւախօսութիւնը, և ժուկոլութիւնը բացարձակապէս հիանալի են: Ուստի ճաքոնի բանակը իրրեւ զորութիւն պատուական է: Իր տկար կողմը հրամատարութիւնն է: Պիտերը գաղափար չունին ընդարձակ ասպարէզի վրայ գործողութեանց: Հեծելազօրքն ալ շատ տկար է, գրեթէ չկայ: Ռուս բանակին զինուորը յամառ է և քաջ: Սիպերիական զօրագունդերը վատուն են, և չեմ գիտեր թէ ճաքոնցիք ցամաքին վրայ ինչ պիտի ընեն անոնց դէմ: Խաղաներուն ձիու վրայ նստելու և կռուելու կարողութիւնը առանի կարգ անցած է, և Ռուս բանակին ունակ կուտան արագաշարժութիւն մը, որուն համազօրը չունին իրենց թշնամիները: Բայց Ճաքոնի առաւելութիւնն է գործողութեանց խարսխին մնալուութիւնը: Ռուսիոյ համար երկաթուղին բաւականաչափ խարսխ մը չէ:

Երկաթուղւոյ շարժուն իրեղէնները խիստ տկար են։ Ճաքոնցիք 1903ին եթէ յարձակէին, իրենց յաղթութիւնը տարակոյս չէր վերցներ։ Այս անգամ կը կարծեմ թէ պատերազմը շատ երկար պիտի տեւէ։ Եթէ Ճաքոնցիք խելացի ըլլան, Բորչայէն դուրս ելնելու չեն, ուր երկիրը շատ լեռնոտ, առանց ճամբաներու, բնական պատուար մըն է։ Բայց իրենց առաջին ծովային յաղթութիւնները պիտի գինովցնէ զիրենք, և իրենց բանակը պիտի փորձէ արշաւանք մը Մանչուրիոյ վրայ։

ՀԵՌԱԳԻՐՆԵՐ

ՌՈՒՍԱՍ ԵՒ ՃԱՊՈՆ

ՊԱՏԵՐԱԶՄ

ՆՈՐԱԳՈՅՆ ԼՈՒՐԵՐ

ՀՌՈՄ, Փետր. 14.— Ռուս դեսպան իշխան Ուրուսով յայտարարեց որ պատերազմը կարճ պիտի տեւէ եթէ երբեք եւրոպական դժուարութիւններ չխառնուին գործին։

ԲԱՐԻԶ.— Ռեթերպուրկէն կը հեռագրեն թէ Զարը պատուանշաններ պիտի տայ Ֆրանսական Բասքալ յաջանուին սպաներուն, որոնք Զէմուլբոյի առիւծ ամբակռուած ռուս մարտանաւերուն նաւատորները ազատած էին։

— Ֆրանսական կառավարութիւնը հրամայեց աւելցնել Հնդկաչինու պահապան զօրաց թիւը։

ԼՈՆՏՈՆ. — Ճաքոնական ազբիւրէ հեռագիր մը կը ծանուցանէ թէ, ռուսական երեք յածանաւ օգը ելեր են Զան Կարուի նեղուցին մէջ, Ճաքոնցիներուն կողմէ դրուած ընդծովեայ ականներուն զարհուելով։

—Հեռագրական լուրերը կը ծանուցանեն թէ, ճաքոնական նաւատորմ մը օգնութեան գացած է Քազուկա և Նիշին յածանաւերուն զորս Ճաքոն գնած էր Արժանթինէ։ Առանց 12 օր առաջ մեկնած էին Սինկաբուրէ և կ'երեւի թէ ռուսական յածանաւերու կողմէ կը հալածուին։

ԲԱՐԻԶ. — Զանազան աղբիւրներէ առնուած բոլոր տեղեկութիւններէն կ'երեւի թէ, Ճաքոնցիներուն նպատակն է ցամաքէն ու ծովէն միաձայն յարձակում մը ընել Բորդ Արթուրի վրայ։

ԼՈՆՏՈՆ.— Սէուլէ առնուած լուրերը կ'ըսեն թէ, նոր խռովութիւններ ծագած են հոն։

ԹՕՔԻՕ. — Ճաքոն, Զէմուլբոյի անդլ. հիւպատոսին միջոցով իրեն եղած խնդրանքին վրայ արձագանգ որ Զէմուլբոյի ճաքոնական հիւանդանոցը փոխադրուին 34 ռուս վիրաւորներ։

ՍԷՆԻ—ԷՊԻԼ.— Մ. Ժօռէս ընկերվարականներու գումարման մը մէջ խօսելով ըսաւ. — «Պէտք է զգուշանանք այն ամէն ձեռնարկէ որ կրնայ Ճաքոնը կամ Անգլիան գրգռել, և այն ատեն հարկ պիտի ըլլայ մեզ հրաժարիլ ռուսական զինակցութենէն որ վտանգաւոր դարձած է։»

ԴԻԷՆՋԻՆ. — Ռիւդէրի հեռագիր մը կը ծանուցանէ թէ, այն 10000 չինացի զօրքերը, որոնք Բէյլիլիի և Մանչուրիոյ միջեւ սահմանագլուխը պահպանելու սահմանուած են, գալ շաբթու Բաոդինգ—Ֆուէ պիտի մեկնին Շանհայգուան երթալու համար։

ԽԱՐԿՈՎԻՍ. — Զօր. Լինէվիչ Մանչուրիոյ ռուսական բանակին սպարապետ անուանուեցաւ։

ՀՌՈՄ. — Ծովային նախարարութիւնը խմբացաւ որ Զէմուլբոյի մէջ ծանրապէս վիրաւորուած և չէզոք նաւերու մէջ ընդունուած Ռուսերը Զիֆու ղրկուած են։

ԲԵԹԵՐՍԲՈՒՐԿ.— Քիրիլ և Պօրիս մեծ դուքսերը քանի մը օրէն պիտի երթան պատերազմի դաշտը։

ՇԱՆԿԱԾ. — Ռուսական Մօսկիվիա

"ՄԱՆԶՈՒՄԷ,,Ի ԵՐՈՊԱԿԱՆ ԹԵՐԹՕՆԸ

3 Փետրուար 1904 29

ԼՔԷ ՓՈՂՈՑԹՆ ՈՃԻՐԸ

ԱՌԱՋԻՆ ՄԱՍ

ԺԶ.

Սակայն ոստիկանն ալ միւս կողմէ նուազ արամադիր կ'երեւար իր հսկողութիւնը թեթեւցնելու։ Սաւարի ո՛րքան ճիգ կ'ընէր իրմէ հեռանալու, անիկայ ա՛յնքան կը փակէր կը մնար տիկին Վիսալի օրանին մէջ սովորական իր տեղը։

Ինչո՞ւ այսպէս կը շարժէր։ Արդեօք լրջութեա՞մբ կ'առնէր իր ազգականի դերը։ Ամէնէն կասածոտ էրիկը և նախանձոտ սիրահարը ի հարկին կը հեռանայ սիրած կնոջ քովէն։ Բայց Վիսէս, ընդհակառակը երբ նոյն իսկ իր շահը և պարագաները զինքը հեռացնել ստիպէին, դարձեալ կը մնար և մի՛շտ կը մնար։ Արդեօք ինքն ալ Սաւարիի պէս ճիւլիայի մագնիսական ազդեցութեան ենթարկուած էր և արդեօք անոր քով կը մոռնար թէ, պարզ ոստիկան մըն էր, արդարութեան պատուիրակը, որ պաշտօն ունէր լոյս սփռել առեղծուածային դէպքի մը շուրջը։

Օր մը մանաւանդ Սաւարի որոշեց ճիւլիան մինակը տեսնել։ Վիպէռի ժամադիր եղաւ պանդոկին մէջ, բայց չի գնաց հոն և չիտակ ուղղուեցաւ Կրամոն փողոց։

Մարիէթթա լուր տուաւ տիրուհիին թէ Սաւարի մինակը եկած էր։ Դեռատի այրին վայրկեան մը վարանեցաւ, յետոյ սիրտ առաւ և գնաց միացաւ Սաւարիին։ Ճիւլիա սեւ հագած էր և այս արդուզարդը զայն աւելի կը փայլեցնէր, կուրծքը կը բարդամցնէր, հասակը կը ցայտեցնէր և ընդ-

Թերթատար չոդենաւը, որ կը կարծուէր թէ Ճաքոնցիներուն կողմէ գրաւուած էր, յաջողելով փախչիլ Ճաքոնցիներուն ձեռքէն, Տալնի հասաւ անվնաս։ Ռուս ճամբորդները չարունակեցին իրենց ուղեւորութիւնը, և անգլիացի ուղեւորները Շանհայ վերադարձան։

ՊԱՏՐԻԱՐՔԱՐԱՆԷՆ

ԳԱՂԱՏԻՈՅ Առաջնորդ Տ. Եղիշէ Ծ. Վ. Դալֆայեան, որ Սիվրիհիսար գացած էր թեմական այցելութեան համար, Գաղատիա մեկնած է, վերջին հրդեհին առթիւ իր հոն ներկայութիւնը անհրաժեշտ ըլլալով։ Ն. Դերապատուութիւնը քանի մը ամիս առաջ նորէն պիտի երթայ Սիվրիհիսար, սկսելու համար աղջկանց վարժարանին՝ որուն հիմնարկէքի արարողութիւնը կատարած է։

ՊԱՏՐԻԱՐՔԱՐԱՆ քաղաքած հեռագիրէ մը կը տեղեկանանք թէ Խարբերդի մէջ մէկ քանի բանտարկեալներ ազատ արձակուելով, առաջնորդարան գացեր և Կայսերական արդարադատութեան համար իրենց երախտագիտութիւնը յայտնելով, մաղթանքներ բրած են Ն. կ. Վեհափառութեան արեւշատութեանը համար։

ԱՇՍՕՐ Ղեւոնդեանց քահանայից տոն ըլլալով, Ս. Պատրիարքը կը նախագահէ Մայր եկեղեցի՝ եկեղեցական արարողութիւններուն։

ՄՈՒՆՃՈՒՍՈՒՆԷՆ ԿԸ ԳՐԵՆ ՄԵԶԻ.—Տեղւոյս Մծբինեան վարժարանը բարեկարգելու համար, ուսեալ երիտասարդներէն Հոգաբարձութիւն մը կազմուեցաւ, որուն անդամներն են Տեարք, Յակոբ Եպիսկոպոս, Զաքէոս Պալիկեան, Սարգիս Մանուէլեան, Զաքէոս Արսլանեան, Ներսէս Իշմիրլեան և Յովհաննէս Բէլպպեան էֆէնտիները։ Հոգաբարձութիւնը Պատրիարքարանի դիմած է և կը խնդրէ որ Մունճուսունի դպրոցին և եկեղեցիին սեպհական կալուածներուն հասոյթը՝ որոնք ո՛վ գիտէ մինչեւ հիմայ ինչ բանի կը ծախսուին, իրեն յանձնուին։ Տնտես. Խորհուրդը եթէ իր ուշադրութեան առարկայ ընէ և չերկարաձգէ այս խնդիրը ու փութացնէ վերջնական ելքը, յատկացնելով նոյն կալուածին հասոյթը դպրոցին, այն ատեն գուցէ մեր վարժարանն ալ հանի բաղձացուած վիճակին։

ԳՐԱԾ ԷԻՆԻ թէ Բալուէն Պատրիարքարան հասած նամակ մը ստիպողական Պատր. Փոխ. Տ. Կորիւն վրդ. Սայեանի իր պաշտօնին գլուխը գցելուիլը խնդրած է։ Ուրիշ նամակ մը՝յալ Տ. Կորիւն վրդ.ի հասած է Բալուէն որով կը խնդրուի փութացնել իր Բալու մեկնումը։

ՍԻՎՐԻՀԻՍԱՐԻ երկսեռ վարժարանին Տնօրէն Սերովբէ էֆ. Վարժապետան, որ Հրուշան ծածկանունով ծանօթ է արդէն Մանզումէի ընթերցողներուն իր գունագեղ ոճովը շարադրուած հեքիաթներովն ու դեղձներով, նախընթաց ամսոյն 25ի կիրակի օրը ամուսնացած ըլլալով, դպրոցին Հոգաբարձութիւնը սիրուն հանդէս մը սարքած է, ուր բարեմաղթական ճառեր կարդացուած են երգերու ընդմիջումով։ Ոսկի ժամացոյց մը նուիրուած է հարսին Ուսուցչական մարմնոյն կողմէ։ Խմբագրութիւնս իր խնդակցութիւնները կը յայտնէ իր հարակցելի աշխատակցին և ընտանեկան երջանիկ կեանք մը կը մաղթէ։

ՅԱՒՈՒԹ կը ծանուցանենք թէ մեր պաշտօնակից Մաղիկ շաբաթաթերթին արտօնատէր Անտոն էֆէնտի Սագաեանի զոքանչը Այրի Տիկին Շաղիկ Ալթունեան երէկ առտու մեռաւ։ Յուղարկաւորութիւնը պիտի կատարուի այսօր, Թագսիմի Ս. Յովհան Ոսկեբերան եկեղեցին և մարմինը պիտի թաղուի Շիշլիի գերեզմանատունը, իր ընտանիքին դամբարանին մէջ։

ԹԱՏՐՈՆ ԵՒ ՆՈՒԱԳԱՀԱՆԴԷՍ

Թեւթոնեայի ընդարձակ սրահը կիրակի օր ժամադրավայրը եղած էր գեղարուեստի սիրաւորներուն, որոնց մեծագոյն մասը կը կազմէր փափուկ սեռը։ Կարելի չպիտի ըլլայ հոս պատկերացումը ընել նուագասարէին ամբողջութեան, շողշողուն կիներուն և դեռատի օրիորդներուն այլազունակ ու երփներանգ արդուզարդերուն, որոնք զիրար կը գերազանցէին։

Եւրոպական ճիշդ ժամը 2ին վարագոյրը բացուեցաւ և ութը տարեկանէն մինչեւ 20 տարեկան՝ Կոլեճ-պէրկեան երկսեռ ուսանողներ իրենց ջութակը գիրկերնին եկան հնչեցնել Համիտիէ մարշը դաշնակի ընկերակցութեամբ։

Յայտագիրը իր բոլոր գեղեցկութիւնովը ի յայտ եկաւ յաջողապէս։ Նուագողներուն մէջ լիշենք Օր. Աւրամիէանը, Օր. Վոլիցէրը, Պ. Հարթին, որոնց զարկած կտորները հիացումի մէջ ձգեցին ներկաները։

Մասնաւորաբար Պ. Երուանդ Բարսեղեան գնահատութեան արժանացաւ ծափերով։ Հանդիսասրահը որ լոյսերու մէջ կը շողար, յետոյ դարձաւ շքեղ պարասրահ մը, ուր հարիւրէ աւելի զեղեցիկ զոյգեր իրենց գուարթութիւնը սփռեցին այդ գեղարուեստական մթնոլորտին տակ, իրենց մարմնոյն շնորհալի դարձուածքներով։ Պարողներուն մէջ կային իսաեան վարժարանի դասախօսակուհիներէն Օր. Համբիկեան և Օր. Զիթճեան ինչպէս նաեւ Տէր-Ներսէսեան Միհրան էֆ.ի դեռատի որդին Պ. Պօղոս Տէր-Ներսէսեան։ Պարերը տեւեցին մինչեւ գիշերուան ժամը 8 (Հ. Ե.)։

Հասոյթը մօտ 100 ոսկի, յատկացուած է բարեգործական նպատակի մը։ Սամաթիոյ Աղքատախնամին անդամներէն ոմանք, երախտագիտութիւն յայտնելու համար Մ. Կոլէնպէրկի՝ անցեալ տարուան Աղքատախնամի նուագահանդէսին առթիւ ցոյց տուած աղնուութիւնը, բաւական աշխատութիւն նուիրած էին հանդէսին նպաստաւորութեանը համար։

ԼՈՅՍ-ՖԱՅՈՑ

Գիտնալու համար թէ Ատուած ինչա՞ մարդ եղած է, Յունուար 6ի «Լոյս»ին մէջ Վահան Վարդապետի կողմէ յատկապէս հրատարակուած Լոյս-Բարողը կարդացէք։

ԳԻՆ 5 ՂՐՈՒՇ

ԱՌԵՒՏՐԱԿԱՆ ՀՐԱՊԱՐԱԿ

Կ. ՊՈԼՍՈՅ

(1904 2/15 Փետր. Երկուշաբթի)

ՑՈՐԵՆ

Ճերմակ Առաջին օխան	37	փարա
Մախլութ »	32-35	»
Սէրթ էքսթրա, օխան	36-37	փր.
» միջին տեսակ	33-34	»

Այսօր ժամանեց Բուսէլի 3 վագոն ցորեն մախլութ օխան 32—35 փարա։

Այսօր ժամանեց 5 վագոն ցորեն Անատոլ։

ԱԼԻՒՐ

Տեղական քըրմա Ա. պարկը 74 ղ.
» » Բ. և Գ. » 71-73 »

Այսօր ժամանեց 2430 պարկ ալիւր Վարնա և 500 պարկ Օաէսա։

ԹԵՓ

Օխան 17 փարա։

ԳԱՐԻ

Բէօստէնճէ 11 ղրշ. գրուշ
Բուսէլի 10¾ »

ՄԻՍԻՐ

Օխան 21-22 փարա ագտարմա։

ԲԱՐԻԶԻ ՊՕՐՍԱՆ

BOURSE DE PARIS

15 Փետրվար 1904

Ֆրանս. 3% 3% Français)	96	—
Բէժի (Tab. Turcs)	340	—
Օսմ. Միացեալ (R. Nv. Unif.)	80	50
Երկաթուղի (Lots Turcs)	114	—
Պանք Օթթ. (Banque Ott.)	557	—
Թրանսվալ (Transvaal)	90	—

ԹԷՎՃԻՀԱԹ

Ասիր միւթէսարբիլրոք իլավէի մեմուրիյէթ օլարադ մահալլի զօմանտանը Ֆէրիդ սաատէթլու Ահմէտ փաշա հաղրէթլէրինէ թէֆվիզ պույրուլմուշ որ։

ՆԸՇԱՆ

Շքօրա ժանտարմա զօմանտանը Ֆէրիդ սաատէթլու Էսատ փաշա հաղրէթլէրինէ էհլիյէթ վէ լիհազաթը ճիհէթիյլէ պիրինճի բիւթպէյէն Մեճիտ։

*** Իանէի ասքէրիյէ ճէլպ վէ ճէմի էմրինէ միւշահէտ օլան իգտամ վէ զայրէթլէրինէ մէպնի Դրը Շէհրի միւթէսարբիը սաատէթլու Ասաֆ փաշա հաղրէթլէրինին բէֆիզասը հանգամ իքինճի վէ քերիմէսի հանգամ իւչինճի բիւթպէյէրէն Շէֆիգաթ Նըշանը Հիւմայունը ինան պույրուլմուշ որ։

ՆԵՐՔԻՆ

ԱՆՁՆԱԿԱՆ ՏՈՒՐՔԸ.—Կայս. Իրատէի մը համաձայն, անձնական տուրքին գանձումը յետաձգուեցաւ։ Կայս. այդ Իրատէն հաղորդուեցաւ Նահանգները։

ԿԱՑՍ. ՇՆՈՐՀ.—Վեհ. Սուլթանը բարեհաճեցաւ 50 ոսկի շնորհել այն պարահանդէսին համար, որ պիտի տրուի շաբաթ օր, Ղալաթիոյ Յունաց վարժարաններուն ի նպաստ։ Այս վարժարաններուն մէջ 1000է աւելի երկսեռ աշակերտ կը դաստիարակուին ձրիապէս։

ՈՍՏԻԿԱՆ ԶՕՐԱՑ Նոր կանոնադիրը սկսաւ տպագրուիլ Սպարապետութեան տպարանին մէջ։ 100 օրինակ պիտի ղրկուի Բ. Դրան։

ՐՈՒՄԷԼԻԻ ՆԱՀԱՆԳՆԵՐԸ.—Գէրասէն (Ռանտա) հետեւեալը կը գրեն.— Տեղւոյս ոստիկան-զօրաց հրամատարը որ շաբաթ մը առաջ մեկնած էր 20 հոգիով, Ճէմիլ պէյի ագարակին մէջ իր ձեռքովը ձերբակալած է այդ կողմերուն սարսափը եղող Ասլան-Բաքէրի անուն աւազակը իր համախոհին Իպրահիմի հետ։ Ալիպէյ գիւղին մէջ ընդհարում մը տեղի ունեցած է Մուսա-Թէրմպաղի աւազակին հետ որ Թեւէն վիրաւորուեցաւ։ Թէփէլէնի Թուրանի գիւղին մէջ սպաննուած է հռչակաւոր աւազակ Ապտուլլահ, որ 3 ամիս առաջ քրիստոնեայ աղջիկ մը առեւանգած, 600 ոսկի առած և սպաննած էր զայն։

—Էտիրնէի շրջանակին մէջ, Մէրտավզ ըսուած տեղը ընդհարում մը տեղի ունեցաւ պուլիսար աւազակներու և Օսմ. զօրաց միջեւ։ Աւազակները փախան հոն ձգելով իրենց գողցած անասուններն ու իրեղէնները։

—Ռումէլիի մէջ, տուրքերու քանի մը հաւաքիչներ պիտի պատժուին, իրենց դէշ ընթացքին համար։

ԱՆԱՏՈԼՈՒԻ երկաթուղիի ընկերութիւնը խնդրեց Հանրօգուտ շինութեանց Նախարարութենէն նորոգել Գէյ-Բազարի և Սաբը Քէօյի խճուղիները, որոնք մեծ կարեւորութիւն ունին երկաթուղիներուն համար։

ՊՕՍՆԱ-ՀԷՐՍԷԳԻ իսլամ ժողովուրդն 9 աղա Սէնայի վարժարանը պիտի ընդունուին։

ՆԻԿՈՄԻԴԻՈՅ գաւառին խճուղիներու շինութեան տուրքին յետնեալ մասերը առանց տուգանքի պիտի դանձուին։

ՈՂՆԱՐ ԵՒ ԱՑԵ.— Հրամաններ տրուեցան թիֆթիք արտադրող այծերու սեռը աղնուացնելու և «մերինոս» անուն երկար բուրդ ունեցող ոչխարները զատելու համար, այդ տեսակ ոչխարներուն և այծերուն օտար երկիրներ արտածումը պիտի արգիլուի։

ԵՐԿԱԳՈՐԾԱԿԱՆ նոր գործիքներ բերուելով Գոնեայի, Ատանայի ու Էնգիւրիի երկրագործներուն պիտի բաշխուին։ Այդ առթիւ հարկ եղած հրահանգները տրուեցան։

ՏԻԿԻՆ ԺԱՆ ՀԱՏԻՆԿ, Ֆրանսայի հռչակաւոր դերասանուհին, Գոլիս ժամանեց և սկսաւ իր ներկայացումները։

ՆՈՐԱՁԵՒՈՒԹԻՒՆԸ ժամանակին պահանջն է։ Մանաւանդ հիմա երբ երկոյթները բազմաթիւ են, պարահանդէսներ կան ամէն կողմ, առաջին պայմանը նորաձեւութիւնը և շքեղութիւնն է։ Ամէն մարդ, այր կամ հին պէտք է լաւ հագուստ ըլլայ, պէտք է լաւ խնամք տանի արդուզարդին։ Սակայն նորաձեւութեան հետեւելով մարդ պէտք չէ խաբուի։ Թէ՛ ժամն, թէ՛ լաւ և թէ գեղեցիկ զարդարուելու է։ Ուստի, մեր բազմաթիւ ընթերցողներուն և ընթերցուհիներուն կը յանձնարարենք իրենց արդուզարդի պէտքերը հոգալ Մեծ Շուկայ, Գալվաճըլար։ Գր. էֆ. Մազմանեանի վաճառատունէն, ուր ճաշակ, տակաւորութիւն և ամանութիւն իրարու հետ կը մրցին, ինչպէս կը տեսնուի Դ. էջի մեր ծանուցումէն։

ՕՐՈՒԱՆ ԴԷՊՔԵՐԸ

ԶԵՂՈՒ ՊԱՇՏՕՆԵԱՑ.— Մերայքէյի Բէսիքթաշի գունդին հազարապետ Հիլմի պէյ և ուրիշ սպայ մը գտաւ առանի ենթարկուեցան, զինուորագրութեան գործին մէջ իրենց գործած զեղծումներուն համար։

ՄԱՀԱՑՈՒ ԱՐԿԱՒ.— Գառագիւղ բնակող Յոյն մը Անտոն, անցեալ օր, Գոլիս, Ալաճա Համամի կողմը իր մուսամպանիի խանութին մէջ ատգալեալով ապրանք վար կ'առնէր։ Անտոն սանդուխէն վար ցատկեց, քսան յաւելի ճիչ մը արձակելով դէտինը փուսեցաւ։ Խոշոր գամ մը, որ գետինը կը գտնուէր մխուած էր անոր ոտքը։ Անտոն ծանր վիճակի մէջ տուն փոխադրուեցաւ ուր մնաւ 24 ժամ ետքը հակառակ բժշկական դարմաններու։ Մահը առաջ եկած է ջղային պրկումէ։

ՀՐԴԵՀ.— Առջի գիշեր հրդեհ ծագեցաւ Բերա, Ֆաթիզ փաշա մանկարտ կնոջ մը առնէն կրակը անցաւ նաեւ քովի տունը, ուր կը բնակէր լուսայափոխ Անարիքիտէս։ Այս առնէն վերնայարկը միայն այրեցաւ։

ՆԱԽԸՆԹԱՑ ԳԻՇԵՐՈՒԱՆ ՓՈԹՈՐԻԿԸ ԵՒ ՊԱՐԱՀԱՆԴԷՍ ԴԱՑՈՂՆԵՐ.—Նախընթաց գիշերուան անձրեւախառն քուռն փոթորիկին առեն պարահանդէսէն դարձող զոյգ մը՝ Բերայի քովընտի փողոցներէն մէկէն անցած ժամանակ, հովին ուժգնութենէն ահագին խոշորութեամբ թաղար մը ինկաւ վրանին բաւական բարձրութենէ մը, բայց բարեբաղդաբար անվնաս ազատեցան, Հորիւ, նոյն միջոցին տեսողացող անձրեւին առթիւ բացած հովանոցին որուն կեռպասը և երկաթները տոկացին այնչափ ուժով ինկած ծանրութեան մը և ատոյգ վտանգէ մը ազատեցին զիրենք։

Հովանոցը Ղալաթիոյ հռչակաւոր հովանոցավաճառ Միհրդատ Հայկազեան գնած էր։

Դեսարիոյ մեր գործակալն է, Մեծ. Նահապետ էֆ. Աղաբեկեան, որուն պէտք է դիմեն թերթիս բաժանորդ դրուիլ փափաքողները։

—Մարիկ կ'ընեմ, պարոն։

—Պարոն, պարո՞ն, ուրեմն ինծի միշտ պարո՞ն կը կոչէք, ըսաւ ակրուութեամբ։

—Ամէնէն յարմար բացատրութիւնը ադ չէ՞, յարեց կինը չհասկնալ ձեւացընելով. այն ատեն աւելի ճիշդը ըսէք որ զայն գործածեմ. աղէկ ֆրանսերէն չեմ գիտեր ինչ ընեմ։

—Բան մը ըսելիք չունիմ ձեզի. բառը յարմար է և ոչ մէկ բան կայ անոր մէջ անպատշաճ։

Ցեսոյ յանկարծ ոտքի ելլելով,

—Ախ, ներեցէք ինծի, տիկին, ըսաւ, ջղային եմ, գրգռուած, անհանգիստ... ներեցէ՛ք ինծի...

—Կը ներեմ, յարեց ժպտելով, բայց պիտի ըսէ՞ք ինծի այս բաներուն պատճառը...

Արագ՝ մօտեցաւ Ճիւլիայի, անոր քովի նստաւ և ըսաւ.

—Զէ՞ք հասկնար ուրեմն...։

—Ինչը։

—Զէ՞ք հասկնար թէ, մարդ չկրնար անպարփակ ապրիլ ձեր մօտ, երկու ամիսէ աւելի ժամանակի մը մէջ։ Թէ՝ վտանգաւոր է մարդու մը համար ձեզ տեսնել անդադար, ձեզի լսել, ձեզի հետ նոյն օդը շնչել։ Վերջապէս...

Գիտի շարունակէր, բայց աչքերը բարձրացուց դէպի կինը և կեցաւ։ Ճիւլիայի ժպիտին մէջ արտակարգ արտայայտութիւն մը կար։ Ճակատը ծալլուած էր, այտերը տժգունած և նայուածքը պաղ։ Իր սովորական քաջութիւնով չէր վարանած վտանգին առջեւ վազելու, իր բոլոր ուժը ժողված։

Սաւարիի առաջին յայտարարութեան առջեւ կինը վրդովեցաւ։ Իր պարկեշտ կնոջ բոլոր դիւրազգածութիւնը արթնցաւ։

Ինչ, իրա՞ւ էին որ կը համարձակէին սիրոյ յայտարարութիւն ընել։ Ինքնա՞ որուն ամուսինը դեռ նոր մեռած էր։ Ա՛խ, չէր կրցած նախատեսել թէ պիտի տառապէ՞ր։

—Զէ՞ք հասկնար թէ, մարդ չկրնար անպարփակ ապրիլ ձեր մօտ, երկու ամիսէ աւելի ժամանակի մը մէջ։ Թէ՝ վտանգաւոր է մարդու մը համար ձեզ տեսնել անդադար, ձեզի լսել, ձեզի հետ նոյն օդը շնչել։ Վերջապէս...

Գիտի շարունակէր, բայց աչքերը բարձրացուց դէպի կինը և կեցաւ։ Ճիւլիայի ժպիտին մէջ արտակարգ արտայայտութիւն մը կար։ Ճակատը ծալլուած էր, այտերը տժգունած և նայուածքը պաղ։ Իր սովորական քաջութիւնով չէր վարանած վտանգին առջեւ վազելու, իր բոլոր ուժը ժողված։

Սաւարիի առաջին յայտարարութեան առջեւ կինը վրդովեցաւ։ Իր պարկեշտ կնոջ բոլոր դիւրազգածութիւնը արթնցաւ։

Ինչ, իրա՞ւ էին որ կը համարձակէին սիրոյ յայտարարութիւն ընել։ Ինքնա՞ որուն ամուսինը դեռ նոր մեռած էր։ Ա՛խ, չէր կրցած նախատեսել թէ պիտի տառապէ՞ր։

Երկար ատեն լուռ մնացին. մարդը զարմանահար։ կինը վիրաւորուած, սպաննուած։

Այսուհանդերձ, դամաց կամաց ճիւլիայի դէմքը փայլեցաւ. ձեռքը ճակտին վրայէն անցուց, տաղտկալի դաղափար մը վանելու ձեւով։ Որոշում մը ձեռք առած երեւոյթ առաւ և դառնալով Սաւարիի, անոր երեսը նայեցաւ։

—Ուրեմն կը սիրէ՞ք զիս, ըսաւ։

Սաւարի չէր սպասեր այս տեսակ յարձակումի մը։ Ճիւլիայի ցոյց տուած գրգռութենէն կարծած էր որ ան պիտի հրամայէր փոխել խօսակցութիւնը, լռել կամ քաշուիլ երթալ։ Մինչ կինը ընդհակառակն իր խօսքը շարունակեց անկէց ուր ձգած էր ինքը։

Թարգմ.

ՅԱԿՈԲ ՏԷՐ-ՅԱԿՈԲԵԱՆ
(Շարունակելի)

ԳԻՇԵՐՈՒԱՆ ՀԵՌԱԳԻՐ

ՎԵՐՋԻՆ ԺԱՄ

ԼՈՆՏՈՆ, 15 Փետր. — Երէկ լուր տարածուեցաւ թէ Վլատիվոսթոքի նաւախումբին ռուսական երեք պատերազմանաւերը ընկղմեցան։ Ճաքոնական դեսպանատունը այս զրոյցը հաստատող ոչ և է տեղեկութիւն չէ ստացած ցարդ։ 11 թուականի Թիէնձինէն եկած լուրերուն նայելով, նոր պատերազմ տեղի ունեցած է Բորթ Արթուրի առջեւ։ Ճաքոնցիք յաղթած են։ Ռուսական քանի մը պատերազմանաւեր և մէկ ճաքոնական նաւ ընկղմած են։

ԲՈՐԹ ԱՐԹՈՒՐ.— Կը հաւատուի թէ Ճաքոնցիները Զէմուլբոյի պատերազմէն առաջ, հոն հանած են 19,000 զօրք։

—Պաշտօնական լուրերու նայելով, Ճաքոնցիները 600 զօրք ցամաք հանած են Թալիէնվան. անոնցմէ 410 հոգի սպաննուած են Ռուսներէն և մնացածը նաւ վերադարձած է։

Բորթ Արթուրի պարիսպները վնաս մը չեն կրած։

***

ՊԱՏԵՐԱԶՄԻՆ ՎԻՃԱԿԸ

ԲԱՐԻԶ, 15 Փետր.—Առջի օրուընէ ի վեր ոչ մէկ յայտուն դէպք հաղորդուած էր պատերազմի վայրէն։

Այսօր կը ծանուցուի թէ Ճաքոն նաւատորմին մեծ մասը Բորթ-Արթուրէն 12 մղոն հեռու կը գտնուի, պատրաստելով նոր յարձակման մը և գաղտնի փոքձելու զօրք ցամաք հանել։

ՌՈՒՍ ԲԱՆԱԿԸ

ԲԵԹԵՐՍԲՈՒՐԿ.—Կրիլ և Պօրիս մեծ դուքսերը պատերազմի վայրը մեկնելու կը պատրաստուին։ Մանչուրիոյ ռուս բանակին Ընդհ. հրամանատար կարգուեցաւ Զօր. Լինէվիչ։

***

ԲԱՐԻԶ.— Պաշտօնաթերթը այսօր հրատարակեց Ֆրանսայի չէզոքութեան յայտարարութիւնը։

ՄԵՐ ՊԱՏԱՍԽԱՆՆԵՐԸ

ԻԶՄԻՐ. Մեծ. Հայկ էֆ. Էմիրեան.—Շնորհակալութիւն ձեր հոգածութեան համար, բաժնեգինը կրնաք յանձնել մեր տեղւոյդ գործակալ Կարապետ էֆ. Մալէճանեանի։

ՍԻՎՐԻ ՀԻՍԱՐ, Մեծ. Ս. էֆ. Պալեան.—Սէրվէթի Ֆինանսի բաժնեգինն է տարեկան 150 ղրշ. զոր խմբագրութեանս ղրկելով կրնաք բաժանորդագրուիլ։

Վարժ գրաւարի մը պէտք կայ, դիմել «Մանզումէ»ի Գրաւարապետին։

ԹԷՐՃԻՄԷ ՆԻՄՈՒՆԷԼԷՐԻ

(Թարգմանութեան նմոյշներ)

Գաղիերէնէ Տանկ. և փոխադարձ թարգմանութեան վարժուիլ փափաքողներու համար հիանալի ուղեցոյց մ'է, ուր Ֆրանսացի մեծանուն գրագէտներու երկերը նոյնչափ համբաւ ունեցող թուրք գրագէտներու կողմէ թարգմանուած են ու հրատարակուած՝ տաճկերէն և գաղիերէն դէմ դէմի, որոնցմէ ոմանց անունները կը դնենք իրենց թարգմանած հեղինակներով.

Նիկեար հանում — Ալֆրէտ տը Միւսէ
Ահմէտ Միտհաթ էֆ. — Տիւմա Որդի
Իւշշագի զատէ Խալիտ) Հէքթոր Մալօ
Զիեա պէյ եւն. եւն. (

Գին 2½ ղրուշ. գաւառներէն պէտք է 3 ղշ.ի փոստայի փուլ ղրկել «Մանզումէ»ի Խմբագրատան հասցէին ուր կը ծախուի յիշեալ գիրքը։

«ՄԱՆԶՈՒՄԷԻ ԵՒՐՈՊԱԿԱՆ ԹԵՐԹՕՆԸ

ԿԻՒՍԹԱՎ ԷՄԱՌ 191

ՎԱՃՐԵՆԻՆԵՐՈՒ ՆԱՀԱՊԵՏԸ

ՎԷՊ

ՀԱՄԲՈՐԴՈՒԹԵԱՆ ԵՒ ԱՐԿԱԾՆԵՐՈՒ

ԵՐԿՐՈՐԴ ՄԱՍ

ՀԵՏԱՔՐՔՐԱԿԱՆ

14

Երկու Որսորդները

—Հիմա կը հասկնաք, ծածկուեցէք։ Տիկ պահուըտեցաւ ծառի մը ետին, որուն կոճղին մէջ կարելի էր տասը հոգի պարտիկել։

Երբ Հառռի առանձին մնաց, մատները բերանին տարաւ, ու երկար անգամ անանկ ձայն մը հանեց որ Տիկ մինչև անգամ գլուխդ վերբարձուցուց փընտռելու համար անցնող թռչունը։

Անմիջապէս ետքը, թեթև աղմուկ մը լսուեցաւ մացառներուն մէջ և բասուեր մը երեւցաւ։

Կին մըն էր։

Էլէն էր ան, որ արագ քայլերով առաջացաւ դէպի երիտասարդը։

—Օհ, դո՞ւք էք, Հառռի, ըսաւ խնդութեամբ, օրհնեալ է Աստուած, կը վախնայի որ չի պիտի դայիք, ուշ է ատենը։

—Շիտակ է, Էլէն, ներեցէք ինձի, թէեւ ամէն ջանք ի գործ տարի, սակայն չը կրցայ, յանցանքը իմս չէ։

—Ո՛րքան բարի էք, Հառռի, որ այնքան յոգնութիւն յանձն կ'առնէք ինձի համար, ի՞նչպէս կրնամ մոռնալ ձեր շարունակական ծառայութիւնները զոր կը տածէք ինձ։

—Ո՛հ, չի խօսինք ալ ասոր վրայ, ձեզի հաճելի եղող բան մը կատարել ամէնէն մեծ երջանկութիւնն է ինձ։

—Աւա՜ղ, մամաց մանկամարդուհին, Աստուած վկայ է որ խորունկ բարեկամութիւն մը կը տածեմ ձեզի, Հառռի։

Երիտասարդը հառաչեց բոլորովին ցած ձայնով։

—Ձեր պահանջածը ի գործ դրի, յարեց յանկարծ։

—Ձիշդ է, հայրս կը խորհի ձգել հեռնալ այս երկիրէն ու աւելի հեռուները երթալ։

—Այո, Էլէն, դէպ ի հեռաւոր նահանգները կատաղի հնդիկներու երկիրին։

Մանկամարդուհին սոսկումի շարժում մը ըրաւ։

—Դիտէք թէ ինչո՞ւ կուզէ մեկնիլ, յարեց։

—Այո, գանձի մը խուզարկութեան համար։

—Աւա՜ղ, ո՞վ պիտի պաշտպանէ, ու պահէ զիս։

Ե՛ս, Էլէն, պատասխանեց, երբ դուք հոս կեցէք, երբէք չեմ ուզեր որ մեկնիք։ Հօրս ըսածին նայելով, իրեն հրամանին տակ գտնուած խումբը բաղմաթիւ անձերէ բաղկացած պիտի ըլլայ. այնպէս որ Հնդիկներէ վախնալիք բան մը չի պիտի ունենայ, մինչդեռ դուք, ստիպուած ըլլալով ինքզինքիդ ծածկել, անարկու վտանգներու մէջ պիտի իյնաք, ո՛չ, Հառռի, չեմ կրնար տանիլ այս լուծը։

—Կը սխալիք, Էլէն, յարեց Հառռի, ստիպուած չեմ ինքզինքս ծածկելու ես խումբին մէջը մաս պիտի ունենամ։

—Թերեւս, Հառռի պատասխանը ուրախութեան շեշտերով։

—Իրիկունն իսկ պէտք է որ միանամ խումբին։

—Օ՜հ, այն ատեն կրնանք դիրար տեսնել ուրեմն։

—Ուշադնուդ չափ, Էլէն որովհետեւ հոն պիտի ըլլամ։

—Օ՜հ, հիմա պէտք է որ հեռանամ հոսկէ, արդէն մեկնած պէտք էր որ ըլլայի։

—Խնդիր չէ հանդարտ եղիք, համոզուած եմ որ եօթը ութը օրէն ճամբայ պիտի ելնենք։

—Շնորհակալ եմ ձեր հաղորդած բարի լուրին համար, Հառռի։

—Ձեր ծնողքը դարձեալ ձեզի հանդէպ չմը են, Էլէն։

—Աստուած իմ, միշտ միեւնոյն են գրեթէ, և սակայն իրենց ընթացքը արտակարգ է ինձի հանդէպ, չատ անգամ անբմռնելի կը գտնեմ իրենց վարմունքը։ Վայրկեաններ կան ուր կարծես թէ չափազանց կը սիրեն զիս, հայրս մանաւանդ զիս կը գգուէ, կը գրկէ, յեսոյ, անմիջապէս, չեմ գիտեր ինչո՞ւ համար, խստիւ դէպ կը մղէ զիս, և զիս դղրդացնող նայուածքներ կը սեւեռէ ինձ։

—Տարօրինակ բան, Էլէն։

—Անանկ չէ՞։ Տակաւին ուրիշ բան մը կայ որուն չեմ կրնար խելք հասկըցնել։

—Ըսէք ինձի Էլէն, թերեւս կրնամ բացատրութիւնը տալ։

—Դիտէք թէ բոլոր ընտանիքս բողոքական է։

—Այո։

—Ես սակայն հռոմէական եմ։

—Արտառոց բան չի՛տակը։

—Վիզէս ոսկի խաչ մը կախած եմ, ամէն անգամ որ հայրս ու մայրս տեսնան անոր փայլիլը, կատաղութեան թափով մը զիս ծեծելու կ'ելնեն և կը հրամայեն որ կարելի եղածին չափ շուտ ծածկեմ զայն։ Ի՞նչի կրնաք վերագրել ա՛ս, Հառռի։

—Շիտակը չեմ կրնար հասկնալ, Էլէն, բայց սպասենք, անշուշտ հանելուկը կը լուծուի։

—Օն ուրեմն այսչափը բաւ է, երջանիկ եղայ ձեզ տեսնելով, Հառռի ալ պիտի քաշուիմ։

—Ինչո՞ւ։

—Պէտք է, բարեկամս, հաւատացէք որ շատ տխուր եմ ձեզմէ բաժնուելուս համար, բայց հայրս դեռ վերադարձած չէ, յանկարծ կրնայ հիւղակ հասնիլ, եթէ տեսնայ որ քնացած չեմ, ո՛վ գիտէ գլխուս ի՞նչ փորձանք կը բերէ։

(Շարունակելի)

ՓՍԱՏԱՐԱՆ

ՅԱՐՈՒԹԻՒՆ ԷՖ. ԳԱՅՍԷՐԵԱՆ

Պոլսոյ առաջնակարգ փաստաբաններու կարգին մէջ, Յարութիւն էֆ. Գայսէրեան նշանակելի տեղ մը կը գրաւէ և հրապարակի վրայ ծանօթ անուն մը ունի, իր տասներկու տարիներու գործունէութեան շնորհիւ։

Կը ստանձնէ ամէն տեսակ դատեր, ըլլայ Շէրիի, Հուգուգի, Թիճարէթի և կամ Ճէզայի վերաբերեալ և անձնուիրաբար տեղեկութիւններ և լուսաբանութիւններ կուտայ իրեն դիմող ամէն անձի։

Մասնաւոր ընդունակութիւնը ունի առեւտրական կնճռոտ խնդիրներ կարգադրելու և առեւտրական կորսուած իրաւունքները վերահաստատելու։

Իր վարձքը միշտ կանխիկէ և նոյն իսկ շատ անգամ խնդիրը իրաւախոհութեամբ վերջացնելու կը ջանայ։

Մասնաւոր գումարի մը փոխարէն տարեկան կամ վեցամեայ միջոցի մը մէջ կը վարէ ո և է անձի մը դատական գործերը։

Անոնք որ կ'ուզեն ձեռնհաս, կրող, համաձայնող և պատուաւոր փաստաբանի մը հետ գործել, պէտք է դիմեն Պարտ Ալի ձաssէսի, Մուսուլ խան թիւ. 22—23—24, առտուան ժամը 8էն 6 և իրիկունը 10էն 12։

ՈՍԿԻ ՄԻՏԱԼ, ՐՈՒՐԻԶ 1900

ԱՐԵՒԵԼԵԱՆ-ՔԱՐՄԷԼ ԸՆԿ.

ԱՆԱՐԱՏ ԳԻՆԻՆԵՐ ԵՒ ՔՕՆԵԱՔՆԵՐ

ՌԻՇՕՆ-ԼԸ-ՍԻՕՆԻ (Պաղեստին) մեծ մառաւնեերէն

ԱՄԷՆ ՏԵՂ ԿԸ ԾԱԽՈՒԻ. — ԳՐԱՍԵՆԵԱԿ ԵՒ ՄՔԵՐԱՆՈՑ

Ղալաթիոյ Քարափը, Սիրէ Ֆրանսէզ, թիւ 145—147

Բարիզի բժշկ. կաճառին բրոֆէսէօր Ժ. ԲՈՒՇԷԻ
Պոլսոյի գիտական Կաճառէն Բրոֆ. ԿԱՅՕՆԻ
Համալսարանի քաղաքագիտութեան քիմիագէտ Ս. Է. ՆՕԲԻ և այլ նշանաւոր գիտուններու վկայութեամբ,

ՄԵՐ ԱՐՏԱԴՐՈՒԹԻՒՆՆԵՐՆ ԵՆ

ԲՆԱԿԱՆ, ՕԳՏԱԿԱՐ ԵՒ ԴԱՐՄԱՆՈՂ

ՈՒՇԱԴՐՈՒԹԻՒՆ ԸՆԵԼ ՎԱՃԱՌԱՆԻՇԻՆ

ՎԱՃԱՌԱՒԻՆ

ՊԵՕՅԻՒԻՔ ԷԼՊԻՍԷ ՄԱՂԱԶԱՍԸ

Գ. ԷՐՄԷՆԵԱՆ ՎԷ ՇԻՒՐԻԷԲԵԱՍԸ

Իսբանսոլ, Սուլթան Համամբնտա Թօփալեան խանը թէֆիլ 29 գաթրնտա

Էլպիսէ մաղազաները միանընտա հէման էյն էսկի վէ էն զիյատէ քէսպի էմնիյէթ իթմիշ օլան վէ 1871 սէնէսինտէ թէէսիս օլունան Գ. ԷՐՄԷՆԵԱՆ պէօյիւք էլպիսէ տէբօղիթօսը, էսկի նամ ու իւնվանընը վէ մէքանընը ասլա թէպտիլ իթմէտիքտէն մաատա, սահիպ վէ միւէսսիսի պու տէֆա պիր գաթ տահա ինգիպաթ վէ թէպէմմիւէ պէգլի զարէթ իտէրէք, Թօփալեան խանընն, ումում իքինճի գաթրնը քէնտուսինէ հաար վէ մաղազըսընը թէվէսսիւ էյլէմիշ տիր։

Բէնտի մաղազա միւսթախտէմէրինտէն պազըլարընն Սուլթան Համամ ճիվարընտա եագընէն քիւչաա իթմիշ օլտուգլարը էլպիսէ մաղազալարդյա Գ. Էրմէնեան մաղազալարընն ասլա վէ գաթան իրթիպաթ, վէ ալագասը եօգ տուր։

Պու ճիհէթէ տրգգաթ պույրուլմասը ըէնա օլունուր։

Էլպիսէ իշթիրա իթմէք արզու ի-տէնէլերին էվվէլէնէ պիր տէֆա Թօփալեան խանընն իքինճի գաթրնտա Գ. Էրմէնեան մաղազալարընը թէշրիֆ իթմէլի տիրլէր։

1. Օրատա մէվճուտ էլպիսէլերին սոն մատա գումաշ վէ պիյիմէրինի,

2. Գումաշլարընն մէթանէթ վէ ղէրաֆէթինի,

3. Ֆիյաթլարընն զայէֆ միւթէտիլ, վէ էլվէրիշլի օլմասընը։

Բէյլուլայն կէօրէն միհթէրէմ միւշթէրիլէրին մէզքիւր մաղազալարընտան այրըլմայանագլարընա գավլիյէ էմնիզ։

ՖԻՅԱԹ ՄԱԳԹՈՒ

ԲԱԶԱՐ ԿԻՒՆԼԷՐԻ ՏԷ ԱԶԸԳ ՏԸՐ

ՇԱՔԱՐԱՎԱՃԱՌԱԿԱՆ ՄԵԾ ՀԱՍՏԱՏՈՒԹԻՒՆ

Դումգապու 27 եւ Պալի-Փաշա 50

ՃԻՎԱՆ ԷՖ. ՏԱՎՈՒՏԵԱՆ՝ իր երկար փորձառութեամբը արդէն շատերուն ծանօթ ՇԱՔԱՐԱՎԱՃԱՌ մըն է, և թէ վերջերս Եգիպտոս և Եւրոպա այցելած ու արհեստին ինչ ինչ կէտերը մօտէն ուսումնասիրած ըլլալով, իր վերոյիշեալ խանութներն և գործատուներ արհեստին էն վերջին պահանջմանց համաձայն կատարելագործած է, այնպէս որ կարելի պիտի ըլլայ գտնել հոն հարուստաց, անուան ազնխմբութեանց և խրախճանութեանց համար տեղական և եւրոպական ամէն տեսակ ընտիր շքաբեղէններ, անուշեղէններ և ըմպելիներ, բոթիսրոի վերաբերեալ խմորեղէններ ու ֆոնդան։

Թէ ի Պոլիս և թէ ի գաւառս յանձնարարութիւնք կը կատարուին ամենայն ճշտութեամբ և փութով ու 30% գոհացուցիչ զեղչով։

Բերել տուած է նաև զարդարուն անդուսէ ֆանդէզի աւելորու և թզենեաց մեծ մթերք մը։

Տէր եւ Տնօրէն

ՕՐՎ. ՀԱՅՆԵՍ Ֆ. ԴԱՅՍԷՐԵԱՆ

ԱՐԱՄ ԳԱՐԱԳԱՇԵԱՆ

ԱՏԱՄՆԱՐՈՑԺ

Պոլիս, Պահչէ Գապու, Պիճ Պիր Զէօֆտէ դիմաց

ԱՐԱՄ ԳԱՐԱԳԱՇԵԱՆ ամէն առաւօտ կանուխ կը գտնուի Սկիւտար, Իճառիյէ, Տողրամաճը փողոց իր բնակարանը։ Ամէն օր 5—11 դիմել Պոլիս, Պահչէ Գապու, Պին-Պիր-Զէչիտին դիմաց։

Կիրակի օրերը ժամադրութեամբ

ԳԱԹՐԱՆ ՀԱԳԳԸ ԷՔՐԷՄ

Կէօյիւս նէզէլէրիդէ միզաճ, էօքսիրիւ-քլէր վէ նէֆէս տարլըզընա գարշը վէ եէնի պաշամը վէրէմին թէտավիսինտէ թէէսիրաթը շէֆագախչասը հասէպկիլէ մէմլէքէթիմիզ սերաթէան աթքպպան հաղիգէսինին էքսէրիա թագափր վէ թահսինինի վէ մէճլիսը Թրպպիյէ վէ Սըհհիյէի ումումիյէնին թասդիգինի իհրազ էլէմիշ տիր։

Ումում տէքօ վէ էճզախանէլէրտէ պուլունուր։ Թարյատան սրքարը վուգուրնտա եէնի ճամի չէրիֆ մէրտիվէնլէրի գարշուսընտա Բեազիմ պէյին էճզա տէքօսընա միւրաճաաթ օլունմալը տրր 29—80

ՏՈՔԹ. Գ. ԿԻՒԼՊԷՆԿԵԱՆ

ԲԱՐԻԶԻ ՀԱՄԱԼՍԱՐԱՆԷՆ ՎԿԱՅՈՒԱԾ

Մասնագէտ՝ ջղային եւ սեամոխի հիւանդութեանց

Երկար տարիներ Բարիզի հիւանդանոցներու մէջ վերոյիշեալ հիւանդութիւնները ուսումնասիրելով՝ աշխարհահռչակ Սալբէթրիէր հիւանդանոցին մէջ ալ կարեւոր պաշտօններ վարած և նշանաւոր Բրոֆ. Ռէյմոնի ու Մարիէի քլինիքներու մէջ կատարուած աշխատութեանց մասնակցած ըլլալով՝ վերջերս հաստատուած է Բերա, Մեծ փողոց Աղա ճամիի մօտ թիւ 124 դարմանատունը, ուր ամենավերջին դրութեամբ կատարելագործեալ գործիքներու միջոցաւ կը դարմանէ իրեն դիմող հիւանդները ամէն օր կէս օրէ վերջ ժամը 1էն մինչեւ 4։ 10—24

ՄՕՏԷՌՆ ՀԱՇԱՐԱՆ

Էսկի Զապիյէ ճաssէսի, նորաշէն Ֆէրհ պէյ խանին գեսնայարկը

Դասապար ճաշարանի նախկին տէր Առաքել Տէբիկեան, որ կերակուրներու մաքրութեամբ ու համեղութեամբ գոհացուցած է բոլոր փափկաճաշակ սատմքանները, այս անգամ Էսկի Զապիյէ ճատէսի նորաշէն Ֆէրհտ պէյ խանի դէմանայարկը ՄՕՏԷՌՆ անունով ճաշարան մը բացած է, ուր ամէն ճաշակի յարմար արեւելեան և արեւմտեան կերակուրներ պատրաստ կը գտնուին չափաւոր գիներով։

Ամէն անոնք որոնք մաքուր սպասարկութիւն և համեղ կերակուր կը փնտռեն, կրնան դիմել ՄՕՏԷՌՆ ճաշարանը որ ճոխաբար կահաւորուած ըլլալու առաւելութիւնն ալ ունի։ 5

ԴՐԱԴԻՐ ՄԸ

Թուրքերէն կարդալու, գրելու և թղթակցելու քաջալարժ անձ մը որ մաքուր ալ գիր ունի և կրնայ նաեւ թղթակցութիւն ընել հայերէն լեզուով, կը փափաքի պաշտօն ստանձնել համեստ ամսականով մը։ Ցիչեալ անձը օրէնքի և փաստաբանական գործերու ալ տեղեակ ըլլալով կրնայ այս ճիւղին մէջ ալ օգտակար ըլլալ։ Դիմել Խմբագրատուն։

ԶԱՐԴԱՐԱՆՔ ՀԱՐՍԻ ՄՈՄԵՐՈՒ

ՏԻԿԻՆ ՀԻՒՍԷԻՆՃԵԱՆ

ՎԱՃԱՌԱՏՈՒՆ

Կ. Պոլիս, Զագմագճիլար Եօգուշ, Մեծ Նոր խանի մէջ, վարի յարկ, թիւ 47

ՆԱԽԿԻՆ ՎԱՃԱՌԱՏՈՒՆ

ՄԵՍՐՈՊ ՀԻՒՍԷԻՆՃԵԱՆԻ

ՀԱՐՍԱՆԵԱՑ ՄՈՄԵՐՈՒ փառաւոր զարդարուներով ՀԱՄԲԱՒԻՒՈՐ եղած սոյն վաճառատան մէջ պատրաստ կը գտնուին ամէն տեսակ մետաքս երիզ, լէման ծաղիկ, կրանդ, քողք, ձեռնոց, ոնտուկ, արծաթապատ ափսէ և մկրտութեան հագուստ։

Անգամ մը կ'արժէ այցելել սոյն վաճառատունը, տեսնելու համար ապրանաց տեսակի ճոխութիւնն ու ազնուութիւնը, և շատ մը ՅԱՆԹԻԶԻ ձեւեր մոմի կապուածներու որ ամէնէն դժուարահաճն իսկ կրնայ գոհացնել։

Մասնաւոր յանձնարարութիւնք կը կատարուին խնամքով և ճշդապահութեամբ։

ՄԻ ԽԱԲՈՒԻՐ ՈՒՐԻՇ ՏԵՂ ՄԱՍՆԱՃԻՒՂ ԶՈՒՆԻ

ԱՐԴՈՒԶԱՐԴԻ ՎԱՃԱՌԱՏՈՒՆ

ԳՐԻԳՈՐ ՄԱԶՄԱՆԵԱՆ

Այն ամէն փափկաճաշակ և շքեղ տիկինները և օրիորդները, որոնք կը փափաքին ճաշակի յարմար և վերջին նորաձեւութիւններուն համաձայն կառնիթիրներ, պուռուտ, տանթէլ, ժապաւէն, սեղմիրան, հողանոց, գուլպայ և առանձնակարգ ֆապրիքներու հոտեղէններ և ուրիշ ամէն տեսակ նորաձեւութեան նիւթեր գտնել, ԱՆՄՐՑԵԼԻ ԱԺԱՆ ԳԻՆԵՐՈՎ, պէտք է դիմեն՝

Մեծ Շուկայ, Գալփուճճիլար, թիւ 56

ԳԻՒԼԻՒՄՕԱՆ ՎԱՃԱՌԱՏՈՒՆԸ

ԼԱ ՔՕՆՖԻԱՆՍ

ԱՊԱՀՈՎԱԳՐԱԿԱՆ ՄԵԾ ԱՆԱՆՈՒՆ ԸՆԿ.

ՀՐԴԵՀԻ ԵՒ ԿԵԱՆՔԻ ԴԷՄ

ՀԱՍՏԱՏՈՒԱԾ 1844ԻՆ

ՀՐԴԵՀԻ ՃԻՒՂ

Երաշխ. դրամագլուխ	56,000,000 ֆրանկ
Մինչեւ 1901ի վերջը վճարուած վնաս	101,720,000 »

ԿԵԱՆՔԻ ՃԻՒՂ

Երաշխ. Դրամագլուխ	36,000,000 ֆրանկ
Մինչեւ 1901ի վերջը վճարուած վնաս	25,000,000 »
Ապահովագրուած գումար	321,000,000 »

ԸՆԴՀԱՆՈՒՐ ԾՈՎԱՅԻՆ ԱՊԱՀՈՎԱԳՐՈՒԹԻՒՆ ՀԻՄՆԵԱՅ 1818ԻՆ

ԼԱ ՔՕՆՖԻԱՆՍ, կը գտնուի Ֆրանսայի կառավարութեան և չորս պետական ժողովներու քննչութիւնի տակ։

Այդ վարչութիւնը գրեթէ ամէնէն մեծ վարկը կը վայելէ ամէն կողմ, որուն գործառնութենց և վստահելիութեան վրայ գաղափար մը տալուն համար հոս թուենք մէկ քանին այն հանրածանօթ մեծ հաստատութիւններէն, որոնք ապահովագրուած են ԼԱ ՔՕՆՖԻԱՆՍԻ։

Ֆրանսայի նահանգներու և գաւառներու կարգ մը պաշտօնատուններէ զատ, Բարիզի՝ Օրէրա, Վօտվիլ, Նուվօթէ, Ամպիկիւ, Ֆօլի-արամբիք և ուրիշ բազմաթիւ թատրոններ։

Պոն Մարչէն, Լուվրի վաճառատունները, Բիկմարիանը, Բրէնթանի, Գիր Ժառանիէրի, Օթել ու Վիլի և Սամարիթէնի մեծ վաճառատուներ։

Պանք ու Ֆրանսի մասնաճիւղերը։ Բրէսի Ֆոնսիէն, Բրէսի Լիոնէզ Ֆրանս. մետաղներու, քիմիական արտադրութեանց ընկերութիւնները, Ֆրանսայի կեդր. Դեղարանը, Լուտոի հանքերը, կենդանաբանական պարտէզը և այլն։

* * *

Այս պերճախօս թուումներէն ետք, տ'լ աւելորդ է խօսիլ այս ընկերութեան վրայ, որ, ինչպէս ըսինք, ամենամեծ վարկ մը կը վայելէ ամէն կողմ։

ԸՆԿԵՐՈՒԹԵԱՆ ԴՐԱՄԱՏՈՒՆՆ Է ԲՌԷՏԻ ԼԻՈՆԷՆ

ԼԱ ՔՕՆՖԻԱՆՍԻ Պոլսոյ կողմի գործակալութիւն

Պոլիս, Մանմուտ Փաշա, Պէօյիւք Երլտրզ խան, թիւ 14,

ԳԱՌՆԻԿ ԱՃԱՌԵԱՆ

Որ միանգամայն Պոլսոյ կողմի գործակալն է COMPAGNIE D'ASSURANCE GÉNERAL MARITIME (Ընդհ. ծովային ապահովագրական) Ընկերութեան։ Ամենայն ամէն տեղեկութիւն ճանաչեալ ճանաչեալ կը տրուի բոլոր դիմողներուն։

ՖԷՆԻՔՍ ՕԹՐԻՇԻԷՆ

ԿԵՆԱՑ, ՀՐԴԵՀԻ, ԾՈՎՈՒ

ԿՍՏՍ. ԲԱԳ. ԱՌԱՆՁՆԱՇՆՈՐՀԵԱԼ ԸՆԿԵՐՈՒԹԻՒՆ

ՀԱՍՏԱՏՎԱԾ Ի ՎԻԵՆՆԱ 1860ԻՆ

Գրասենեակ Հաճօբոլօ խան, թիւ 52, 53, 54, 55, 56

ԼԻԱԶՕՐ ՆԵՐԿԱՅԱՑՈՒՑԻՉ՝ Գ. ՄԵՐԱՏՆԱՆ

Ֆէնիքս Օթրիշիէն Ընկերութեան կենաց ապահովագրութեան օրինակ մը.— 35 տարեկան մէկը որ կ'ուզէ ապահովագրուիլ Ֆէնիքս Օթրիշիէն ընկերութեան 20000 ֆր.ի և քսանեւհինգ տարուան համար, տարեկան 925.80 ֆրանկ պիտի վճարէ. ու պայմանաժամուն պիտի ստանայ 31266 ֆրանկ. հնգուն դրամագլուխին։ Իսկ եթէ մեռնի զոր օրինակ, 10 տարիէն իւր ժառանգորդները անմիջապէս պիտի ստանան 21314.62 ֆր.։

Այս ամէն գումարներ ԱՆՈՒՆԱԿԱՆ չեն, այլ ԻՐԱԿԱՆ. և Ֆէնիքս Օթրիշիէն ընկերութիւնն այս գումարներուն վճարումն կ'երաշխաւորէ իւր բոլորով։

ՍԻՆԿԷՐ

ՀԱՅԹԱՑԹԻՉ ԿԱՑՍԵՐԱԿԱՆ ՊԱԼԱՏԱՆ

THE SINGER MANIFACTURING Co.

ՍԻՆԿԷՐԻ կարի մեքենաները զուտ անգլ. պողպատէ շինուած ըլլալով, իրենց տոկունութեամբ այնքան գնահատեալ են որ աշխարհս ամէն կողմը տարածուած են, և բոլոր ընտանիքները, դերձակներն ու կօշկակարներն լոկ Սինկէրի մեքենայ սկսած են գործածել։ Սինկէր ընկերութիւնը ցարդ 400է աւելի պատուոյ վկայական և չքդրամ ստացած է բոլոր ցուցահանդէսներէն։

Մասնաճիւղեր՝ բովանդակ Թուրքիոյ մէջ։

Սինկէրի մեքենաները կը ծախուին միմիայն ՍԻՆԿԷՐ ԸՆԿԵՐՈՒԹԵԱՆ վաճառատուներու մէջ։

ԲԵՐԱ՝ 1. Մեծ փողոց, Պոն Մարչէի դիմաց թիւ 343 և 343 կրկին։ 2. Մ. փողոց, Կալաթա Սէրայի դիմաց։

ԿԱԼԱԹԱ՝ 1. Սինկէր խան, Թիւնէլին ետեւ։ 2. Թրամվէյի կայարանին դիմաց

ՊՈԼԻՍ՝ 1. Սուլթան Համամ թիւ 2։ 2. Սուլթան Պայազիտ, Թրամվիյամ կայարանին դիմաց թիւ 13։

ՍԿԻՒԴԱՐ՝ Զարչը պօյը թիւ 120։

ԴԱՍԵՐԸ ԵՒ ՆՈՐՈԳՈՒԹԻՒՆՔ ԶՐԻ

Սինկէր Ընկերութեան կեդր. վարչատեղին կը գտնուի, Բերա, Մեծ փողոց թիւ 343 և 343 կրկին, Սարգիս պէյ Տիւզ Օղլուի տունը։

Կեզծերէն զգուշանալու համար վերի նշանագրութիւն ընելու է։